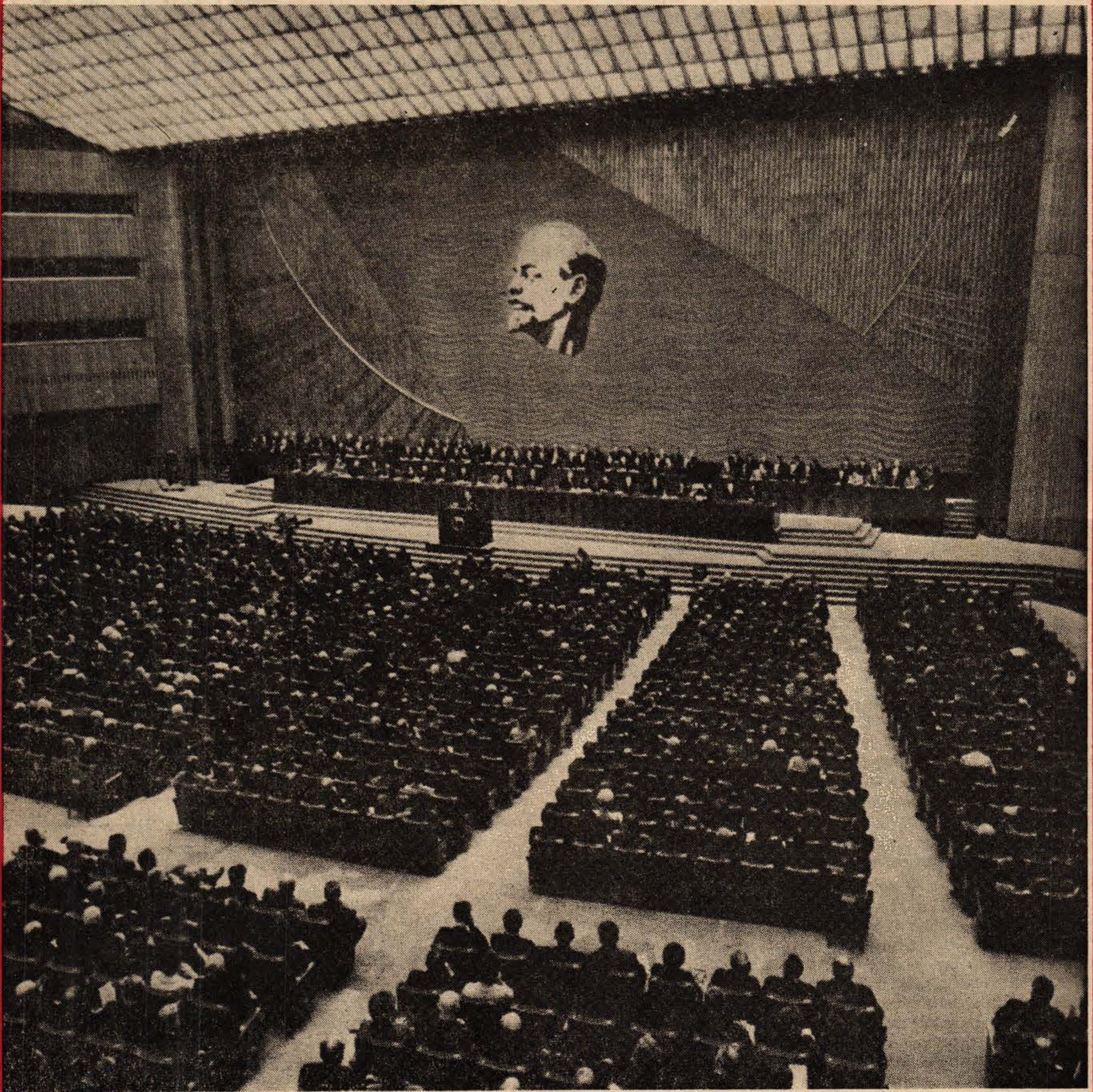
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

kitle

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
YIL: 3 SAYI: 98
1 MART 1976 250 Krş.

haftalık sosyalist gazete

SBKP 25. KONGRESİ YAPILDI

SBKP 25 inci Kongresi L. İ. Brejnev'in Açış Konuşmasıyla Başladı

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 25. kongresi 4983 delegenin katılmasıyla 24 Şubat salı günü açılmıştır. Kongre dokuz gün sürecektir. 73 yaşındaki Polit Büro üyesi ve önde gelen ideologlardan Mihail Suslov kongre organlarının seçimini yönetmiş, kongreye katılan 103 yabancı delegasyonu teker teker tanıtmıştır. Suslov, 24. kongreden sonra ölen yoldaşlar için kongreyi 1 dakikalık saygı duruşuna davet etmiştir. Kongre çalışmaları için açıklamalar yapan Suslou, L.İ. Brejnevi, açık konuşmasını yapması için kürsüye davet etmiştir.

Delegelerin alkışlarıyla kürsüye gelen Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev, Sovyet Komünizminin her geçen gün daha da güçlendiğini belirtmiş ve soğuk savaş devrinin geride bırakılmasıyla yeni bir çağın başladığını, 1971 yılında kabul edilen barış programının, bütün dünyada büyük oluşumlara yol açtığını, *dünyanın iyiye doğru bir değişim içinde olduğunu* söylemiştir. Brejnev, konuşmasında 25. Kongreye *barış ve uluslararası işbirliği ve halkların özgürlük ve bağımsızlığı* programını sunmuştur. Brejnev «ülkemizin dış politikasını bu amaçların gerçekleştirilmesi üzerine inşa edeceğiz ve bu konuda bütün barışsever halklarla işbirliği yapacağız» demiş, «sosyalist ülkelerin gelişmesi, onların büyüyen gücü ve uluslararası politikada artan etkinlikleri şimdi insanlığın sosyal gelişmesinin ana yönüdür» şeklinde sözlerine devam etmiştir.

«Barış içinde bir arada yaşama ilkelerinin sağlamlaştırılması, sürekli bir barışın sağlanması yeni bir dünya savaşı tehlikesinin önce azaltılması ve sonra ortadan kaldırılması için mücadele kapitalist ülkelere karşı siyasetin ana unsuru olmuştur ve olacaktır» diyen Brejnev «silahlanma yarışına son verme ve silahsızlanmayı yaygınlaştırmanın Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin ve Sovyet hükümetinin dış politika faaliyetinin esas eğilimi olduğunu ve öyle kalacağını» sözlerine eklemiştir.

«İnsanlık silah tepelerinin üzerinde oturmaktan bezmiştir» diyen Brejnev anlaşmazlıkların çözümünde kuvvete başvurulmasını yasaklayan uluslararası bir anlaşma imzalanmasını önermiştir. Sovyetler Birliğinin yeni silah sistemlerinin, özellikle balistik füzelerle donatılmış yeni trident denizaltılarının ve ABD'nin yeni stratejik B-1 bombardıman uçakları ile Sovyetler Birliğindeki benzer sistemlerin yasaklanmasını önermiş olduklarını bildirmiş «ne yazık ki ABD bu önerileri kabul etmemiştir. Yine de önerilerimizi geri almış değiliz» demiştir.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev SSCB'nin önümüzdeki yıllar içinde de batı ile detant politikasını sürdürmeye kararlı olduğunu söylemiştir. Barış programının farklı sosyal sistemlere sahip ülkeler arasında detant ve işbirliğini öngördüğünü kaydeden Brejnev, «Bu politikaya sadık kalacak savaş ve saldırı kuvvetlerini bozguna uğratacak, barışı güçlendirecek ve halk kitlelerinin özgürlük ve sosyal kalkınmasını sağlamaya çalışacağız» diyerek şöyle devam etmiştir, «Detant Sovyet dış siyasetinin ana prensibini teşkil ediyor, ancak detanta rağmen ABD başka ülkelerin içişlerine müdahaleye kalkışırsa Moskova Vaşington'a karşı çıkar.»

NATO askeri blokunun varlığını sürdürdüğü ve «militarist unsurların silahlanma yarışına hız verdikleri» sürece Varşova paktına imza atan ülkelerin de bu siyasi askeri ittifakı güçlendireceklerini söyleyen Brejnev, Sovyetler Birliğinin özgürlük ve bağımsızlık mücadelesi veren halklara daima destek olduğunu kaydetmiştir. Angola'nın son zamanlarda Güney Afrika ve emperyalist kuvvetlerin müdahalesine hedef olduğunu bildiren Brejnev, bu nedenle Angola halkının verdiği mücadelenin dünyadaki bütün ilerici güçler tarafından desteklendiğini sözlerine eklemiştir.

Brejnev, Angola konusunda Sovyet-Amerikan anlaşmazlığı ile ilgili olarak da şunları söylemiştir: «Washington'un izlediği, halkların özgürlüğünü ve bağımsızlığını tehlikeye düşüren ve baskı tarafları gerici güçlerin yanında yer alarak halkların içişlerine açık bir müdahale teşkil eden politikanın güçlükler yarattığı sır değildir. Bu çeşit hareketlere karşı çıktık ve karşı çıkmaya devam edeceğiz.»

«Bugün Sovyetler Birliği kendi çıkarları peşinde koşmamaktadır. Taviz avında değildir. Siyasi egemenlik istememektedir, askeri üs istememektedir. Biz, devrimci bilincimizin gösterdiği yolda, komünist inançlarımızın yolunda davranırız» diyen Brejnev Pekin'de işbaşında bulunan gurubun, dünyanın en gerici ve tehlikeli unsurları ile işbirliği halinde olduğunu belirterek sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Pekin'in detantı sabote etme çabaları, silahsızlanmayı engellemeye çalışması, ülkeler arasında nifak tohumları saçması, yeni bir dünya savaşını açıkça körüklemesi ve nifak tohumları saçarak kendi hesabına bazı avantajlar peşinde koşması, bütün barışsever insanlar için büyük bir tehlike arzetmektedir. Sovyetler Birliği, Çin'in bozguncu politikasına karşı çıkacak, Sovyet Devleti, sosyalist toplum ve dünya komünist hareketinin çıkarlarını korumak için çaba gösterecektir» demiş ve maoist ideolojinin, Marksizm-Leninizm ile asla bağdaşmadığını ve maoizme karşı mücadelenin süreceğini belirtmiştir.

Brejnev Sovyetler Birliğinin diğer doğu Avrupa ülkeleriyle ilişkilerini de ele almış ve bunların memnunluk verecek bir biçimde geliştiğini söylemiştir. Demokratik Alman Cumhuriyetinin birçok ülke tarafından tanınmasının «sosyalist devletlerin yoğun çalışmalarının bir sonucu» olduğunu belirterek Vietnam'da ABD'nin yenilgiye uğratılması hakkında da şöyle konuşmuştur:

«Emperyalizmin ikinci dünya savaşından sonra bir sosyalist devleti silahlı kuvvete başvurarak yoketme ve milli kurtuluş devrimini ezme çabası yenilgiye uğramıştır.»

Öte yandan çeşitli ülkeler hakkında SBKP'nin görüş ve tutumunu özetleyen L.İ. Brejnev, konuşmasını şöyle sürdürmüştür:

«Sosyalizm Küba toprağında derin bir kök salmıştır. ABD emperyalizminin Küba'ya diplomatik ve iktisadi ambargo uygulaması başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Aksine Kübanın uluslararası durumu güçlenmiş ve saygınlığı artmıştır.»

«Portekiz devrimi çağımızın son faşist rejimlerinden birinin daha yıkılmasına ve sömürge imparatorluklarından birinin daha yerle bir olmasına yolaçmıştır.» «Portekiz'in içişlerine karışılmasına şiddetle karşıyız,» demiştir.

«Şili faciası, gerekli şartlar varolduğunda devrimin değişik yollardan — bu arada barışçı yollardan — gerçekleştirilebileceği yolundaki Komünist tezini hiç kuşkusuz hükümsüz kılmamıştır. Ama Şili ,devrimin kendisini savunmayı bilmek zorunda olduğunu kuvvetle hatırlatacak bir ders olmuştur. Şili, günümüz faşizmine ve dış ülkelerdeki gericilerin komplolarına karşı uyanık bulunmak gereğini gösteren bir derstir.»

Fransız ve İtalyan Komünist Partilerinin «proletarya diktatörlüğü» kavramına ilişkin tutumuna da bu ülkelerin adını açıkça anmadan değinen Brejnev, bu çeşit eğilimlerin «Oportünizm» olduğunu belirtmiş ve sözü geçen partilerin liderlerini Marksist-Leninist ilkelerden sapmak ve hem partiyi hem de halkın tümünü güçlü bir silahtan yoksun bırakmakla suçlamıştır. Brejnev konuşmasını alkışlarla karşılanan şu cümle ile bitirmiştir: «Biz Sovyet Komünistleri proletarya enternasyonalizmini her Leninistin sorumluluğu sayıyoruz.»

TSİP SİVAS İL'İNİN FAŞİZMİ PROTESTO TOPLANTISI YAPILDI

21 Şubat cumartesi günü Sosyalist İşçi Partisi Sivas İl Örgütünün düzenlediği «Faşist Baskıları Protesto Toplantısı» yapıldı. Genel Merkez adına toplantıya Veli Gürcan katılmış, «Partimizin düzenlediği son toplantı ve mitinglerin genel bir değerlendirmesini» yaparak, ülke çapında TSİP'e yapılan baskıların yoğunlaştığını, en demokratik hakların bile engellenmek istendiğini bütün bunlara rağmen, mücadelemizin gelişerek güçlendiğini belirtmiştir.

Toplantının açış konuşmasını Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Sivas İl Başkanı Cemal Özden yapmıştır. Daha çok yerel sorunlara değinen Özden, Sivas'taki demokratik kitle örgütünün kapatılmasını protesto etmiştir. Sözü geçen derneğin doğru çalışma tarzından ve giderek etkinlik kazanmasından telaşa kapılanların, bu gençlik derneğine tahammül edemediklerini belirtmiştir.

Daha sonra söz alan öteki konuşmacılar, anti-faşist mücadelenin genel ilkelerini dile getirmişler, MC'nin baskı ve zulüm girişimlerini kınamışlardır.

SOSYALİST HAREKETİMİZDEKİ ÇİZGİLER NETLEŞİYOR

SSCB. KOMÜNİST PARTİSİ 25. KONGRESİ

Geçtiğimiz hafta, bütün dünya kamuoyunun ilgisini üzerinde toplayan en önemli dış olay şüphesiz ki Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 25 inci Kongresi oldu. Bu yazının kaleme alındığı sıralarda henüz sadece Parti Merkez Komite Genel Sekreteri Brejnev'in siyasi raporu okunmuş durumdaydı. Gazetemizin hazırlanışının gerektiği bu teknik zorunluluk, Kongre hakkında toplu bir yorum getirmemizi mümkün kılmıyor.

ÜÇ ÖNEMLİ NOKTA

Brejnev'in konuşmasının en önemli noktası, bizce, bir ölçüde Kongrede tesbit edilen Barış politikasının daha da derinleştirilip, etkinliğinin yükseltileceği idi. Sovyetler Birliği'nin dış politikasının temelinin Leninist barışçı yan yana varolma politikası olduğunu vurgulayan Brejnev dünyada otuz yıldır Barışın hakim olmasını ve gün geçtikçe barışçı politikanın güçlenmesini, demokrasi ve barış güçlerinin bir barışçısı olarak yorumluyor, ve bu politikanın günümüzdeki somutlanması olan *yumuşamanın* gelişmesine engel olan tutumları şiddetle eleştiriyordu. Yumuşama politikasının köstəklemek için dünyanın en militarist mihraklarından Şili ve Rodezya'daki ırkçı faşist rejimlere kadar işbirliğine giden Çin yöneticilerinin, bu anti sosyalist tutumlarına karşı çıkarken, Çin ile barışçı yanyana varolma ilkesi çerçevesinde ilişkileri yeniden normalleştirmeye hazır olduklarını bir kere daha belirtiyordu.

Konuşmasında Türkiye ile olan ilişkilere de değinen Brejnev, mevcut ekonomik ilişkilerin daha da geliştirilmesinden ve sosyal plândaki ilişkilerle bütünleştirilmesinden yana olduklarını söylerken, bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti'nin hükümranlığından ve toprak bütünlüğünden taviz verilmemesi gerektiğini hatırlatarak, SSCB' nin ulusal bağımsızlık meselesinde bilimsel ilkelere bağlılığını bir kez daha gösteriyordu.

Brejnev'in konuşmasının, uluslararası politikada izlenen yumuşama politikasıyla doğrudan ilgili bir önemli noktası da bütün dünyada emperyalizme faşizme ve gericiliğe karşı sürdürülen topyekün savaşta, *sınıf mücadelesinin esas olduğu*, yumuşama politikasının sınıflararası barış anlamına gelmediği, aksine bu politikanın sınıf çelişkilerini derinleştirerek kitlelerin, kendi kurtuluşları doğrultusunda daha örgütlü, bilinçli ve azimli olmalarını sağladığı gerçeğinin bir kez daha belirtilmesiydi.

Sosyalist devrimi gerçekleştirerek insanlığın topyekün kurtuluşu uğruna dünya tarihine yepyeni bir sahife açan, dünyanın ilk işçi - köylü devletinin kurucusu, Lenin'in Partisi'nin 25 inci Kongresinin çalışmaları ve kararları önümüzdeki beş yıl boyunca Parti'nin tarihi görevlerine ışık tutacaktır.

RÜŞVET, YOLSUZLUK KARGAŞASINDA DÜZEN «AKLANMAYA» ÇALIŞILIYOR

İç olaylarda ise SBKP Kongresi ölçüsünde sivrilen bir olay, bu yazı yazıldığı ana kadar sözkonusu değildir. Rüşvet, mobilya ihracatı ve *en acısı* ardı ardına devrimlerin, ilericilerin veya demokratların zülme uğratılıp katledilmeleri umuru adiyeden olmuştur. Günümüzde, hayasızlaştıkça çirkin yüzünü göstermekten zevk alan emperyalizm, geleneksel ahlâk kurallarını dahi iyice aşındırıp, «varlığını sürdürmek için her türlü namussuzluk mübahtır!» yargısını kitleler içinde yerleştirmek ve bir yandan da şimşekleri *arada bir* böylesi rezilliklerin üzerine çekip kapitalizmin «namusunu» kurtarmak istemektedir. Özellikle küçükburjuva demokratlarının dar görüşlülüğünün himmetiyle, bu taktiğinde bir ölçüde başarılı olmaktadır da! Rüşvet ve mobilyayı ağzına dolayıp, hergün ısıtıp manşet yapan bu zatlar ve «demokrat» basın, hergün bir yaralama veya ölümle sonuçlanan faşist saldırganlıkları, sıradan bir trafik kazası derecesine düşürmekte beis görmemektedirler. Tek başına bu olgu bile basının demokratlaşmasının, ancak işçi sınıfının politik önderliğiyle daha ileri seviyeye ulaşabileceğini gösterir.

BÜTÇE MESELESİNİN ÖZÜNE İNİLEMEDİ

Aslında şu sıralarda, Türkiye'de önemli bir olay yer almaktadır. Ama parlamenter muhalefetin sosyal menşeinden ileri gelen çapsızlığı, bu olayı alelâde eleştirmiştir. Gazetemiz elinize geçtiğinde 1976 Bütçesi oylanmış ve büyük bir ihtimalle kabul edilmiş olacaktır. Sömürünün ve emperyalizme bağımlılığın doğrudan aksettiği en önemli belgelerden biri olan Bütçe Tasarısının, MC iktidarının ve onun arkasındaki halk düşmanı egemen çevrelerin bir yıl boyunca emekçi halkı nasıl sömüreceklerinin de belgesi olduğunu bir bir açıklama yerine, parlamento aritmetiği, seviyesiz küfürleşme ve hırlaşmalar ön plâna çıkartılıp MC'yi düşürme plânı uygulanmıştır. Ancak tutmayacağı önceden belli olan evdeki hesap çarşıya uymamıştır! Tutmayacağı gerçekten bellidir. Çünkü, MC'den sıtkı sıyrılmaya mütemayil sermaye çevreleri bile, bütçesizliğin veya geçici bütçelerin yolaçacağı bürokratik formalitelere ve bunların da sebep olacağı kredi, teşvik, fon aktarma, ihale ve benzerlerinin gecikmelerine asla tahammül etmezler. Böylece, hem emekten yana görünüp hem sermayeye yaranma yani ne şiş yansın ne kebap politikası her zaman olduğu gibi önce kebabın yanmasına yol açmış ve sosyal demokrasinin parlamentoya hapsedilmiş demokrasi mücadelesi, sermayenin azgın temsilcilerinin prestijlerinin yükselmesinden başka bir işe yaramamıştır. Bu durum, sağ sosyal demokrasinin, sağlaştıkça ve sermayecileştikçe karşılaşması mukadder akıbetine iyi bir örnektir. Şayet MC azgınlığına karşı bir ölçüde tutarlı bir demokrasi mücadelesi yürütülmesi isteniyorsa, CHP içindeki sol kanat sosyal demokrasinin bir an önce üstündeki rehavetten silkinip sağ politikanın kaçınılmaz başarısızlıklarına dur demesi ve kitleleri demokrasi mücadelesine doğrudan katacak aktif politikayı partisine dayatması gerekir.

MC'Yİ İKTİDARDAN DÜŞÜRECEK «SOSYALİSTLER»!

Sağ sosyal demokrat politikanın demokrasi mücadelesini parlamentoya hapsetmesi, bir ölçüde doğaldır ve anlaşılabilir. Ama asıl anlaşılmaz olanı, bu politikanın yalnız kalmamış ve «sosyalist» bir «parti» tarafından *desteklenmiş* olmasıdır. Tabii buradaki «anlaşılmaz» kelimesi, lâfın gelişidir. Yoksa «MC'yi Düşürme Kampanyası» diye isimlendirilen *ince* politikanın anlaşılmayacak bir yanı yoktur.

Herşeyren önce insana sorarlar: «Sen nesin ki, etin ne budun ne ki MC'yi iktidardan düşürüyorsun? Üstelik bu işi nasıl yapacaksın?»

Buna TİP Genel Başkanı şöyle cevap veriyor: «Partimiz Merkez Yönetim Kurulu «MC iktidardan düşürülmelidir kampanyası» açmaya karar vermiştir. Bu konuşmamla bu kampanyayı başlatmış oluyoruz, afişlemelerle, bildirilerle ve diğer illerde yapılacak salon toplantılarıyla bu kampanya Şubat ayı sonuna kadar sürdürülecektir.» (Yürüyüş, S. 46)

Ve Şubat ayı sonunda yapılması kanuni bir zorunluk olan bütçe oylamasında, MC'ye çıkan red oyları, kabul oylarından çok olursa, TİP MC' yi iktidardan düşürmüş olacaktır! Nasıl bu ince politika?

Oysa, biz de kurulduğundan bu yana TİP, Ekimdeki CHP'yi destekleme kampanyasından sonra, bu sefer, hiç olmazsa sorumlu bir kıpırdanış yapıyor diye seviniyorduk. Meğerse işin içinde ne incelikler varmış!

PARSA TOPLAMA POLİTİKASI BU SEFER «İŞ» GÖRMÜYOR!

İş bu raddeye gelince TİP'in politikasına bir isim bulmak geliyor. Biz buna *parsa toplama politikası* ismini veriyoruz. Gerçekten TİP'in, bundan önceki kıpırdanışında da aynı ince taktik hesap içinde olduğu, bu son incelikle bir daha mütalâa edilince daha iyi anlaşılıyor. O zaman da TİP, parsa toplama politikasının gereği olarak şöyle düşünmüş olmalıydı: «MC'nin açmazı ortada, kitleler gün geçtikçe MC'den soğuyor, MC'den kaçan oyların CHP'ye gitmesi ise kaçınılmaz. Ben seçimlerde MC'ye hayır der, CHP'ye destek olduğumu söylersem, seçim sonuçları da bu hesaba uygun çıkarsa, ben de kitlelere, benim seçimlerde izlediğim politika meyvasını verdi, bu politika sayesinde MC geriledi, CHP ilerledi derim!

Seçim sonuçları düşünüldüğü gibi çıktı. Ama birkaç sandıktaki oy nisbetlerini değerlendirerek işçi oylarının MC'den CHP'ye kanalize olmasında başlıca rolü kendisinin oynadığını ileri sürüp, kendi kendine gelin - güvey olmaya çalışan TİP yöneticileri ve ideologları dışında, böylesi iddiaları ve çalımları ciddiye alan olmadı.

Üstelik bu sefer evdeki hesap da çarşıya uymayacak. Sosyal demokrasinin liderinin, bütçe oylamasıyla MC'yi düşürme taktiğinin, sermayeye şirin gözükmek için demokrasi mücadelesini parlâmentoya hapsetme politikasının çaresizlikten abartılmış bir sonucu olduğunu hesap edemeyen TİP yöneticileri, bu ikinci «büyük» kıpırdanışlarında, o kadar destek oldukları CHP'den bir de *dost kazığı* yemek durumunda kalacaklar! Onca uğraşmalarına (!) rağmen MC'yi iktidardan düşüremeyecekler.

Evet, «onca uğraşmalarına» rağmen... Parsa politikasının bu seferki inceliği biraz işlenmemiş olmalı ki, hesaplar hemen sırıtıyor. Şubatın ortasında kampanya başlatacaksın. Bu kampanyada yapacakların da ilân edeceksin: Afiş, bildiri, kapalı salon toplantısı! Bitiş tarihini Şubat sonu diye ilân edeceksin. Topu topu iki haftada bu yaptıklarınla yani birkaç ilde afiş bildiri ve kapalı salon toplantısıyla MC'yi düşüreceksin. Ve buna kitleleri inandıracaksın!

Değil kitleleri, acaba kendi parti üyelerini bile inandırabilir misin?! «12 Ekim'den beri MC düşürülmelidir deyip duruyorsun, bula bula tam bütçe oylamasını mı buldun, yoksa uzunca zamandır ortalığı kollayan sosyal demokrasi iktidara talip olunca mı havan dövücünün hık deyiciliğine soyundun?» diye sormazlar mı?

MC NASIL İKTİDARDAN DÜŞÜRÜLÜR?

TİP yöneticilerinin MC'yi düşürmek için önerdikleri yollar da bir hayli ilginç. Ve «iki haftalık kampanya»nın, hangi «politik» hesaplara dayandığına daha da netlik getiriyor. Gerçi lâf bağlanırken, hep, kitlelerin de harekete geçirilmesi gerektiğine —kim, nasıl kitleleri harekete geçirecek, orası belli değil!— parmak basılmaktaysa da esas çözüm yeri olarak parlâmento önerilmektedir. Bir tek sosyalist üyenin bulunmadığı parlamentoda parlamenterler TİP'in sözlerine kulak verecekler ve MC'yi alaşağı edecekler!

»

TİP'İN İŞÇİ SINIFI PARTİSİ

TİP hakkındaki inceleme serimize ideoloji açısından daha yardımcı olmak üzere geçen yazıda Yürüyüş dergisinin ideolojik kofluğunu ele aldık. Bu hafta, bugünkü TİP yönetiminin eski ve yeni TİP'i nasıl gördüğü ve ne gibi zorlamalara başvurduğu konusuna değineceğiz. Çünkü işçi sınıfı partisi olduğunu ya da bu konuma pek yakıştığını iddia eden bir partinin, örgüt-ideoloji konusuna ve politik-ekonomik-ideolojik mücadele bütünlüğüne, geçmiş deneylere nasıl baktığı çok önemlidir.

YENİ TİP KENDİSİNİ NASIL GÖRÜYOR?

Türkiye İşçi Partisinin 30.4.1975'te kurulduğu sıralarda değil, ama bugün kendisini işçi sınıfı partisi olarak tanıtma eğilimi iyice güçlenmiş ve belirginleşmiştir.

Eleştirimize giriş notlarında da gösterdiğimiz gibi TİP Genel Başkanı Behice Boran, parti kurulduğu sırada TİP'i işçi sınıfı partisi olarak ilan etmekten kaçınıyor, ve «işçi sınıfında sosyalist birikim vardır ve bölünmemiştir. Hangi parti bu birikiminin sonucu, örgütlenmesi ise, hangi parti bu birikimi etkin politik bir güç olarak çeker götürürse o parti işçi sınıfının partisidir; veya olacaktır,» diyordu.

TİP Genel Başkanının burada getirdiği anlayış ve kullandığı kriterler bizce net değildir. İşçi sınıfı partisi olmanın kriterlerini bu şekilde açıklamak bize geçerli, bilimsel olarak gözükmüyor. Ama bir an için —TİP yöneticileri açısından— öyle bile kabul etsek TİP'in kendisini işçi sınıfı partisi ilan ettiği 1975 yılı sonunda, — yani kuruluştan 8 ay sonra — acaba TİP işçi sınıfı içindeki sosyalist birikimi «etkin politik bir güç olarak çekip götürmüş müdür?» TİP «Bu birikim sonucu ve örgütlenmesi mi» olmuştur... Yürüyüş'ün iddia ettiği gibi TİP gerçekten de «ileriye dönük bir işçi sınıfı partisi kimliğinde olmuş» mudur? Bu sorulara belki pekçok TİP'li arkadaş ütopik ve grupçu bir iyimserlikle «evet» diye cevap verebilmektedirler, ama ne yazık ki bu kanaatleri subjektif olmaktan, bir temenni olmaktan öteye gidemez. Oysa işçi sınıfı bilimi ve politikası ütopyalarla, dilek ve iyi niyetlerle değil, objektif olgularla, gerçeklerle uğraşır; ve gene Marks'ın dediği gibi «gerçek devrimcidir». Yürüyüş dergisi 1975 sonunda yaptığı gerek icmalin Türkiye solu ile ilgili bölümünde şunları söylüyor:

«İşçi sınıfı sosyalistleri bütün sapmaların arasından bilimsel sosyalist politikalarıyla sıyrılıyor, kitleleri doğru hedefler etrafında örgütlüyorlar. Dünyadaki bütün işçi sınıfı partileri evrensel ilkelere dayanıyorlar ve onları ülkelerinin somut koşullarına göre değerlendirip uyguluyorlar. Bunlar kitleler içinde kök salmaya da doğru orantılı olarak bir partiyi emekçilerin mücadelesini yöneltebilir duruma getiren özellikler.

Teel sapmaları olsun, küçükburjuva grupçuluğunu olsun yenmenin en geçerli yöntemi ısrarlı ideolojik mücadelenin yanısıra sürekli en doğru, en geçerli politikayı ortaya koyabilmek. Hatırlanması gereken bu politikanın en geniş kitlelere benimsetilmesi için vargüçle uğraşmaktır. Kitleleri kazanmak, kitleleri örgütlemek, kitleleri bağımsızlık demokrasi sosyalizm için seferber etmek. Sosyalistlerin parolası her yerde ve her koşulda bu oldu. Macera öneren goşist lafazanların yerine bu tutumu benimsediler.

Türkiye İşçi Partisi, kurulduğu günden bu yana hayata geçirdiği çizginin buna uygun olduğu görüldü. TİP gelip geçici akımların tüm karalama ve suçlamalarına karşı kısır bir polemik içine düşmedi. Deneyli kadrolarının sağladığı güvenli inandırıcı ve açık bir politika uyguladı. Gerek demokrasi mücadelesinin tüm ilerici güçler bakımından ortak platformunu ortaya koymasıyla, gerekse siyasal yaşamın dönemeçlerinde aldığı yerinde kararlarla ileriye dönük bir işçi sınıfı partisi kimliğinde olduğunu kanıtladı. TİP'in kısa sürede önemli bir örgütsel ilerleme sağlamış olması sanırız politikasının iyi bir göstergesi oldu.» (Yürüyüş, 30.12.1975)

Evet, Yürüyüş'ün de «işçi sınıfı partisi»nin nitelikleri konusunda koyduğu kriterler bu kadar...

İşçi sınıfı partisinin, evrensel kriterlerini bilimin gösterdiği şekilde sıralamadan önce, *TİP* yöneticilerinin ve Yürüyüş teorisyenlerinin «kıstas olarak koydukları» kadarıyla bile TİP'in işçi sınıfı partisine ne kadar yanaştığına kısaca bakalım:

TİP KENDİ KRİTERLERİNCE BİLE PROLETARYA PARTİSİ DEĞİLDİR

TİP Genel Başkanı Boran'ın birçok kriter arasında vurguladığı nokta «işçi sınıfındaki sosyalist birikimi etkin politik bir güç olarak çekip götürmek.»

Birincisi işçi sınıfındaki sosyalist birikimden ne anlamamız gerektiği önemlidir. Bizce böyle bir ifade net değildir. Bilimsel ve evrensel prensipleri, yani ideolojiyi, teoriyi «bilimsel sosyalizmden ne anladığımızı koymazsak» sözü edilen «sosyalist birikim» kavramı muğlak kalır... TİP'in resmi yayınlarından ve Yürüyüş Dergisinden edindiğimiz izlenim bunun TİP' in sosyalizm anlayışının net olmadığı ve net olduğu kadarıyla da bunun işçi sınıfı sosyalizmine yani bilimsel sosyalizme, işçi sınıfının bilimine ortodoksça bağlı ideolojik çizgiyi temsil etmediği, genel bir sağ sapma sosyalizm anlayışının ve yöneliminin göze çarptığıdır. (Bu yargımızı ilerde ayrıntılı olarak ele alacağımız için burada sadece ifade etmekle yetineceğiz)

«Sosyalist birikim» kavramı net olmadıkça, devrimci marksizmi temsil etmedikçe, o birikimi çekip götürmek de proletaryanın devrimci politik hareketi açısından fazla önem taşımıyor. Nitekim, şüphesiz ki 1964'te de işçi sınıfında sosyalist bir birikim vardı. Ve eski TİP, özellikle 1964'ten sonra flaş bir atılımla bu birikimi çekip götürdü, daha doğrusu götürür gibi göründü... Fakat TİP ne ideolojik olarak ne de kadrolaşma olarak işçi sınıfı bilimini proletaryanın devrimci politik hareketini temsil etmediği için, sonuçta TİP'in götürdüğü sanılan şeyin, işçi sınıfı içindeki sosyalist birikim değil, aydın küçükburjuvazi içindeki sosyalist birikim olduğu, TİP'in aslında işçi sınıfı siyasi mücadelesini değil, küçük burjuvazinin en ileri kesimlerinin mücadelesini vermiş olduğu anlaşıldı. Bu nedenle bir sosyalist partinin sosyal muhalefetinin başını zahiren çeker görünmesi o partinin işçi sınıfı partisi olduğunu göstermeye yetmez.

Kaldı ki, TİP'in yeniden kuruluşundan bu yana geçen sürede hangi birikimi çekip götürmüştür, bunun kanıtları, hiç değilse ön belirtileri nedir? Bugün TİP, işçi sınıfı politik hareketine öncülük mü yapmaktadır? Eğer böyle bir iddia varsa, bunun kanıtları ve belirtileri nedir? Bugün, TİP, işçi sınıfının ekonomik mücadelesine öncülük mü yapmaktadır? Bunun hangi kanıtı ve belirtisi gösterilebilir? Bugün, TİP işçi sınıfının ideolojik mücadelesine öncülük mü yapmaktadır, burjuvaziye karşı öncü ideolojik mücadele mi vermektedir, yoksa küçük burjuvazinin harekete soktuğu sapmalara karşı ciddi bir ideolojik çaba mı göstermiş, yada işçi sınıfının biliminin propagandasını mı yapmıştır? Nasıl bir dedikodu ve sosyalizan magazin kimliğindeki Yürüyüş'le mi?

ÖZETLE TİP, İŞÇİ SINIFININ POLİTİK - EKONOMİK - İDEOLOJİK MÜCADELE ÜÇLÜSÜNÜ KURMUŞ MUDUR?

Yürüyüş'ün vurguladığı ve TİP'in yerine getirdiğini ya da taşıdığını iddia ettiği görev ve kriterlerden hangisinin ne ölçüde TİP için geçerlilik kazandığına gelince; TİP'in sapmalara karşı mücadele ettiğini öne sürmek mümkün müdür? İşçi sınıfı düşmanı maoizme karşı bile mücadele bile Yürüyüş'te ancak maocular DİSK'li işçi temsilcilerinin toplantısını bastıktan sonra (20 Ocak 1976) tarihli sayıda başlamış — ve bunda da ölçüyü kaçıran Yürüyüş, kurt-köpek karışımı sivri dişli bir hayvan başına Çin halkının sembolü olan çin şapkasını geçirerek, yerli maocularla ve Pekin'deki maocu diktatörlüğün milliyetçi şefleriyle Çin halkını aynı tutan bir kapak resmi çizerek ideolojik mücadeleyi nasıl da ayağa düşürdüğünü göstermiştir... Ayrıca Yürüyüş Regis Debray'ın görüşlerini eleştiren yetersiz bir yazı yazmakla goşizme ve çağdaş revizyonizmi eleştiren — bir kitap hakkında tek sayfalık bir tanıtma yazısı yazmakla revizyonizme ve reformizme, A. Nejat Ölçen'e küfredip CHP hakkında ideolojik değil dedikodu düzeyinde eleştiriler getirerek sosyal demokrasiye karşı ideolojik mücadele verdiğini mi sanmaktadır?

Öte yandan TİP, çevreleri özel konuşmalarında TSİP'in kesinlikle yaptığını, bir komünist partisi gibi davranmağa çalıştığını ve bugünkü koşullarda bunun bir sol sapma olduğunu söylemektedirler... TSİP'in sol sapma içinde olduğu görüşü Yürüyüş'te de çeşitli defalar satır aralarında ve ima yollu yer aldı. *«Sol kenarda oynayanlar»* arasında TSİP de gösterildi. Ama bugüne kadar TSİP'e karşı bilimsel hemen hiçbir eleştiri getirilmedi, geçerken sataşma, satır arasında laf atma usulleri izlendi.

Şu halde TİP ve Yürüyüş ve mark sizmin propagandasını yapmış, işçi sınıfının biliminin Türkiye'de öğrenilip özümlenmesi, yaygınlaşıp kök salması için ciddi bir yayın çabası göstermiştir, ne burjuvaziye karşı kayda değer bir ideolojik mücadele vermiştir ve ne de kendi anladığı ve kavradığı sosyalizm çizgisi adına maoizme, goşizme, sağ sapmaya ve «ikincil derecede ayrılık (sapma) olarak gördüğü çizgilere (Yürüyüş, Sayı, 38, sf, 14) karşı, ciddi bir ideolojik varlık gösterebilmiştir. «Temel sapmaları ve küçük burjuva kuyrukçuluğunu» yenmenin iki önemli unsuru olduğunu, bunlardan birincisinin ısrarlı ideolojik mücadele, diğerinin ise sürekli en doğru geçerli politikayı ortaya koymak» olduğunu söyleyen Yürüyüş, acaba TİP'in ve kendisinin 10 ayda hangi konuda ısrarlı ideolojik mücadele verdiğini iddia edebilir?

KİTLELERE GİTMEK İÇİN ÖNCE BİLİM VE PRENSİP GEREK

● Yürüyüş Dergisi işçi sınıfı partisi olmanın ölçütleri arasında kitle çalışmasının, kitle örgütlenmesinin kitleleri kazanmanın ve doğru çizgiyi kitlelere benimsetmenin şart olduğunu söylüyor. Bu genel doğrulara itiraz etmeye imkan yok. (Ama kitleleri hangi prensipler etrafında örgütlediğimiz, ve doğru politika dediğimiz şeyin gerçekten de doğru olup olmadığını a) Bilimin ortodoks kriteriyle tesbit etmemiz, b) kitlelerinse bu doğru politikanın doğruluğunu — Lenin'in deyimiyle — bizzat kendi tecrübeleriyle görmesi «ve benimsemesi gerekmektedir. Yoksa, onbeş yıldır Türkiye'de her sosyalist veya sol çizgi «ben en doğruyum» dedi, eski TİP de en doğru olduğunu iddia etti ve bir süre kitleleri kazanır, kitleleri örgütler ve kitleleri «bağımsızlık - demokrasi - sosyalizm» için seferber eder gözüktü... Nitecede altı yıllık kudretli, otoriter ve parti politikasında en etkili kişi olan Genel Başkanın ne yaman bir anti-sovyet ve ne katıksız bir II. Enternasyonalci, ve iflah olmaz bir kariyerist olduğunu, bizzat onun en yakın yol arkadaşlarından bugünkü TİP'in Genel Başkanı büyük bir şaşkınlıkla gördü..) Demek ki, sosyalist pratiğin en şaşmaz ve en önemli şartı olan kitlelere inanmak, kitlelere güvenmek, kitleler içinde çalışmak yetmez. Bu en önemli pratik, gene aynı derecede önemli olan teorik ortodokslukla, işçi sınıfı bilimine ve prensiplerine sımsıkı sarılmayla birleşmedikçe, devrimci teori kitle pratiğimize sözde değil, gerçekten rehberlik etmedikçe kitle çalışmaları ve kitle inancı da «doğru yol» için yetmez.

● Yürüyüş Dergisi yeni TİP'in hayata geçirdiği çizginin «sapmalara karşı ideolojik mücadele, en doğru politikayı uygulama ve kitleleri örgütleme, seferber etme» şartlarına uygun olduğunu iddia ediyor. Bu iddianın kanıtları, somut vakaları yoktur, basit bir grupçu öğünme ve avun-

TİP Genel Başkanına göre bunun çeşitli yolları vardır :

«Bu, başta CHP olarak, tüm yurtsever parlamenterlerin ihmal edemeyecekleri bir görevdir. Hangi partiden olursa olsunlar, eğer kanlı olaylara, anarşiye gerçekten karşı iseler, kanunsuzluklara, rüşvetlere, yolsuzluklara gerçekten karşı iseler, bu parlamenterler, oylarını, MC'yi iktidardan düşürme yönünde kullanmalıdırlar. Bütçe oylamalarında kırmızı oy vermelidirler. Bu bir yurtseverlik görevidir.» (A.y.)

Nasıl bir çözüm? Hadi, CHP'nin parlamentoda 200'e yakın milletvekili var, bir takım hesapları var. En önemlisi kendisi sosyal demokrat ve sermayeye iyice yaranmak istiyor. Onun için parlamento yoluyla MC'yi düşürmeye çalışması doğal, ama senin neyin var? Neyine güveniyorsun?

Daha da ilginci «yurtsever parlamenterler» meselesi! «Hangi partiden olursa olsun tüm yurtsever parlamenterler» MC'ye red oyu vermeye davet ediliyorlar! Bu ne biçim bir yaklaşımdır? Hâlâ daha 1960'larda olduğumuzu mu sanmaktadır TİP? Artık *parti, sınıf, çelişki, çıkar, temsil etmek* v.b. kavramların ne demeğe geldiğini bilmeyen sempatizan bile kalmadığının farkında değil mi TİP Başkanı? Ne demek «yurtsever parlamenter?» Meclisin bileşimini bilmiyor muyuz? Üstelik, azılı komünist düşmanı DP'liler, kırmızı oy verince yurtsever mi olacaklar? Yoksa yeniden seçilen eski DP'lilerin, büyük sermaye hesabına AP ile CHP'nin arasını bulmak için yaptıkları ve kısa zamanda yüz geri ettikleri çıkıştan mı medet umuluyor? Hele en çok takıldığımız, «hangi partiden olursa olsun» deyimi! Vakti birliğinde pek sık yapılan, bilimsel analizden ve sınıf temelinden yoksun *millici* çağrıları pek andırıyor!

MC'yi iktidardan düşürmenin bir başka yolu da, «yüzen oyları» kanalize etmektir!

«Birincisi, parlamento aritmetiği oturmuş değildir, yüzen, akışkan oylar vardır. Ve bu oyları kendi tarafına çekmekte MC koalisyonu daha becerikli görünmektedir. Parlamento dışı muhalefetin gücünü —kamuoyunun, demokratik örgüt ve güçlerin ve halk kitlelerinin karşı çıkışının, direrinişinin— ortaya çıkartılması, bu yüzen oyların doğrultusunu değiştirebilir.» (Behice Boran, Cumhuriyet, 23 Şubat 1976)

Bu, MC'yi iktidardan etme operasyonu birincisinden de ilginç! Parlamentoda yüzen yani hakim sınıf veya zümrelerden hangisinden daha fazla avanta görüyorsa oraya yelken açan oylar var. Zaten bunun böyle olduğunu, bu konuda MC'nin «daha becerikli» olduğunu söyleyerek TİP Başkanı da teslim ediyor! Ama hemen arkasından, parlamento dışı muhalefet vasıtasıyla bu oylar demokrat, «yurtsever» çizgiye getirilsin diyor! Bu kadarına pes demekten başka çare bulamıyoruz. Bu işin tek yolu, olsa olsa, «Yüzen Oyları Demokratlaştırmak İçin, MC'nin Sağladığı Avantadan Daha Fazlasını Sağlamakla Yükümlü Bağış Kampanyası» (Bu sefer hakiki bir *kampanya!*) açmaktır!

PARLAMENTO DIŞI BASKILARLA...

Bunlar TİP'in MC'yi parlamentoda düşürme taktikleri. Bir de, parlamento dışı çalışmalarla kitleleri harekete geçirmekle, MC'nin istifaya zorlanabileceğini söylüyor TİP yöneticileri. Buna bir diyeceğimiz yok. Biz de zaten, bu Gazetenin sahifelerinde işçi sınıfı politikası doğrultusunda faşizme dur demenin, MC'yi iktidardan etmenin yolunun, demokratik halk muhalefetinin örgütlü direnişi olduğunu defalarca belirttik. Ancak, bu konuda TİP'in önerisi açık değil. Yahutta son derece açık!

TİP yöneticileri, kamu oyunu harekete geçirmek için tüm «ileri, demokratik, sosyalist» örgütlerin eyleme geçmesini önermektedirler. Bu öneri 24 Şubat tarihli Yürüyüş'te yer almaktadır. Yani, TİP'in MC'yi düşüreceğini hesapladığı tarihe, Şubat ayının sonuna beş gün kala! TİP yöneticileri bir süre önce birlikte demokratik çalışmalar yürütülmesi önerilerini, «paralel eylem» gerekçesiyle reddederlerdi. Şimdi ise artık «paralel eylem»den de vazgeçmişler anlaşılan!

Zaten, *cephe* meselesini evvel eski hasıraltı eden TİP için kitlelerin demokratik muhalefetini örgütlemek meselesi hiçbir zaman gündeme gelmediğinden biz bu dostlar alışverişte görsün kabilinden, zevahiri kurtarma çağrılarını yadırgamıyoruz. Artık herkes biliyor ki, tüm Türkiye halkı, yedisinden yetmişine MC'ye karşı olsa, bunlar günde beş vakit MC'yi istemiyoruz diye tekrarlasalar, MC yine iktidardan gitmez. MC'yi ve benzerlerini iktidardan etmenin tutarlı ve kalıcı yolu, işçi sınıfı başta olmak üzere emekçi kitlelerin, tüm demokratların *birlikte, örgütlü mücadele vermelerini* sağlamak ve bunu daha ileri seviyelere ulaştırmaktır.

Evet, işçi sınıfı başta olmak üzere... Bu noktada, TİP'in MC'yi düşürme operasyonu açısından üzerinde durulmaya değer, o TİP yöneticileri ki, defalarca işçi sınıfının bölünmemiş olduğunu ve işçi sınıfı içinde önemli bir sosyalist potansiyel olduğunu iddia etmişlerdir. Sosyalist potansiyel, bilimsel olarak, ancak siyasi çalışma ile sağlanabileceğine göre ve Türkiye'deki bölünmemiş olduğuna göre TİP yöneticileri, zımnen, işçi sınıfının bölünmemiş sosyalizmini biz temsil ederiz demeye getiriyorlardı. (Ya da siyasi olmayan, hiçbir siyasi çizginin etkisinde bulunmayan bir sosyalist potansiyel söz konusu olabilir ki, bu bilimsel olarak abestir. Şimdi, başta TİP üyeleri olmak üzere her ilgilenen sormaz mı... MC'yi iktidardan etmek için neden bu işçileri harekete geçirmiyorsun? Neden birkaç *kapalı salon* toplantısı yapmakla yetiniyorsun? Ne hakkın var o sosyalist potansiyeli salonlara kapatmağa?

Ama senin taktiğin başka! Sen, parsa toplama politikasını ince ince uygulamak istiyorsun! Birkaç kapalı salon toplantısı, afişleme, bildiri... Eh, bir de bütçe reddedilirse! Aferin şu TİP'e! Parlamentoda tek temsilcisi yokken, koca MC'yi devireverdi gitti!

TİP yöneticileri bütün bunları neden yaparlar?

Şüphesiz ilk başta işçi sınıfına güvenmedikleri, onun çalışma uslubunun benimseyemedikleri ve işçi sınıfının bilimini kavramadıkları, kavramaya da ihtiyaçları olmadığı için. Böyle olunca da, işçi sınıfının çıkarlarını, onun dışındakilerin çıkarları peşine takmak, işçi sınıfının bağımsız politikası yerine sosyal demokrasinin burjuva politikasını tercih etmek kaçınılmaz oluyor.

TİP İDEOLOĞU «MC KUYRUKÇULUĞU» YAPIYOR!

İşte bu yargımızın en son örneklerinden birisi. Bir süre önce çıkan bir KİTLE'de sürekli TSİP'e ve Kitle'ye sataşan Yürüyüş başyazarının ne idüğünü sormuştuk. TİP Genel Sekreterinin sahipliğini yaptığı dergiden bir seda çıkmadığına göre, kendileri bu zatı TİP ideoloğu olarak benimsiyorlar demektir. Öyle ya, bir Dergi, üstelik ilgilenenlerce TİP'in görüşlerini aksettiriyor diye bilinen bir dergi ticari bir müessese değildir ki, başyazarının dedikleri TİP'i bağlamaz diye düşünülsün. Kaldı ki, yazı kurulundan, yönetmen ve benzerine kadar tüm kadrolarını maruf TİP'lilerin oluşturduğu bir dergi! Bu açıdan(bu başyazarın dediklerini TİP'in savunduğu görüşler olarak almak zorundayız.

Bu kişi, 12 Ekim seçimlerinin hemen arkasından şöyle yazıyordu :

«MC hükümetinin kuruluş rahatsızlıkları ortaya çıkarken Türkiye'de ilericiler yelpazesinde yer alanların önünde iki amaçlı vardı. Birisi bu hükümetin kurulmasını önlemek, diğeri ise, eğer bu sağlanamazsa, bu hükümetin uzunca bir süre hükümette kalmasını sağlamak.... Gündemdeki erken seçimi 1977'ye kadar uzatmak. Ayrıca bu zaman aralığında Halk Partisini kesinkes hükümetten uzak tutmak.» (Yürüyüş, Sayı : 28)

Açıkça görüldüğü gibi TİP ideoloğu, erken seçime hayır diyor, MC'nin 1977'ye kadar işbaşında tutularak teşhir edilmesini istiyor. Ve Halk Partisine iktidarı yasaklıyor. Üstelik aynı yazıda erken seçim isteyenlere ve isteyeceklere de veryansın ediyor! (Gerçi aynı Yürüyüş'ün son sahifesinde TİP Genel Başkanı erken seçim öneriyor ve Partisini temsil etmesi açısından onun dediklerine itibar etmemiz lâzım. Ama derginin daha ilerki sayılarında bu çelişkili durum için bir açıklama getirilmediği ve başyazar kemali afiyetle görevine devam ettiğine göre, MC'nin düşürülmesi meselesinin, o dönemde açıklık kazanmaktan uzak olduğunu düşünmek zorundayız. Kaldı ki, sosyal demokrasinin lideri iktidara talip olana değin TİP'in bu konuda *aktif* bir politika gütmemesi de, konuya aydınlık getirici bir noktadır.)

Şimdi bir de Yürüyüş'ün son sayısına bakalım :

«Çünkü Cephe'nin düşüşü, Halk Partisinden önce sosyalistlerin sorunu. Sosyalistler Cephe'nin düşüşünü sağlayacak kitle eylemlerini, sosyalist örgütlenmenin ileri düzeylere ulaşacağı bir zamana erteleyemezler... Sol kenarda oturanlar, harekete geçmek için, Halk Partisinin başa geçtiği emin denizleri bekliyorlar.... Gerçekte ise, hangi üstün ilhamla olursa olsun, Cephe'nin düşüşünün sağlayacak eylemlerden yan çizmek, Cephe'nin kuyrukçuluğunu yapmaktan farksız.» (Yürüyüş, Sayı : 46)

Bu zat, böylece daha birkaç ay öncesine değin «Cephe kuyrukçuluğu» yaptığını kendi ağzıyla itiraf ediyor! Bir diyeceğimiz yok. Kişi kendini bilmek gibi irfan olamaz! TİP'e hayırlı uğurlu olsun! diyeceğiz, ama ortadaki bir haksızlığa işaret etmeden de geçemiyoruz. Yazar, kendisini «Cephe kuyrukçusu» olduğunu iddia ediyor. Üstelik de «üstün ilham»ın bir mazeret olamayacağını söylüyor! Biz bu görüşe katılmıyoruz. Yazar kendine bühtanda bulunuyor. O aslında dört dörtlük bir sosyal demokrasi kuyrukçusudur. Ama sosyal demokrasi kuyrukçuluğu, bakarsınız arada bir gelen «üstün ilham» ile kişiyi «Cephe kuyrukçusu» haline de getiriverir!

İŞÇİ SINIFININ BAĞIMSIZ ÇİZGİSİ VE TİP

TİP yöneticileri ve ideologları, «son kampanya» vesilesiyle işçi sınıfının bağımsız çizgisini bir kez daha ayaklar altına almaya teşebbüs etmişlerdir. Ama gerçek kimlikleri, bu çeşit ince politikalarıyla, her geçen gün ortaya çıktıkça işçi sınıfının bağımsızlığına fazla bir halel getiremeyeceklerdir. Çünkü, TİP işçi sınıfı dışı bir çizgi olma yolunda fazla kristalleşmektedir. Zaten geçenlerde birinci sayısı çıkan TİP Merkez Yayın organı Çark Başak'ta, bu noktada çok açık kanıtlar vardır. Bunlardan konumuzla doğrudan ilgili olan bir tanesine kısaca değinmek istiyoruz.

TİP Genel Sekreterinin kaleme aldığı bir yazının başlığı aynen şöyle:

«Partinin Bağımsızlığını Sağlamada En Büyük Dayanak: Aidat»

İşte TİP'in en yetkili yöneticilerinden birinin ağzından, işçi sınıfının bağımsız çizgisinden ne anlaşıldığı. Başlığı bu olan yazının tümünde de, bağımsızlığın nasıl mali meseleye bağlı olduğu uzun uzun anlatılıyor. Hatta Lenin'e bile başvurularak! Lenin'in meşhur menşeviklere bolşeviklerin yayınları ve finansmanı hakkındaki yazısı, işçi sınıfı partisinin bağımsızlığı meselesine kanıt getiriliyor.

Artık sıradan sempatizanların bildiği sosya-

(Devamı 11. sayfada)

GİAP'LA KONUŞMA...

Ocak ayında Sovyetler Birliğini ziyaret eden Vietnam Demokratik Cumhuriyeti Savunma Bakanı, Viet nam Emekçi Halk Partisi Polit Büro üyesi, General Vo Nguyen GİAP' la New Times dergisinin yaptığı konuşmayı özetleyerek Kitle okuyucu larına sunuyoruz.

SORU: Sovyet Halkı, Vietnam halkının, emperyalizmin ve kukla rejimin güçlerine karşı kazandığı muhteşem zaferi derin bir mutlulukla karşıladı. Bu zaferde Vietnam halkının kahramanlığı, cesareti ve kararlılığı tayin edici bir rol oynadı. Fakat elbette ki Halk Savaşı kavramının değerlendiriliş şekli, strateji ve taktikleri çok büyük önem taşıyordu. Bu konuda birşeyler söyleyebilir misiniz?

GİAP: Bu büyük zafer, Marksizm-Leninizm'in, Vietnam Emekçi Halk Partisinin doğru politikasının ve kuzey ve güneydeki yurttaşlarımızın kararlı mücadelesinin zaferidir. Bu, aynı zamanda kardeş sosyalist ülkelerin ve dünyanın bütün ilerici halklarının zaferidir.

Halk Savaşı kavramından, stratejimizden ve taktiklerimizden bahsettiniz. Vietnamda halk savaşının strateji ve taktiklerinin Emekçi Halk Partisinin Marksist - Leninist siyasi çizgisine dayandığı ilk önce söylenmelidir. Başkan Ho Şi Minh'in her zaman söylediği gibi ulusun kurtuluşunun tek doğru yolu bir proleter devrimiydi. Emekçi Halk Partisi Marksist - Leninist öğretiyi ülkemizin somut koşullarına uyguladı. Vietnam devrimini sosyalist devrime uzanacak bir ulusal, halk demokratik devrimi olarak tanımlayarak doğru yolu gösterdi.

Bu tezden kalkarak, Parti Vietnamdaki devrimci savaşın ana politik amaçlarını ve temel görevlerini tanımladı. Bu şöyle formüle edildi: Bu, mücadele etmeye ve her fedakârlığa hazır olan halkın haklı savaşıydı. Bu, ulusal bağımsızlık, halk demokrasisi ve sosyalizme varmayı hedefleyen bir savaştı.

Bu amaçlar tüm halkımızın özlemleriyle uyuşuyordu ve böylece Parti özellikle işçiler ve köylüler olmak üzere kitleleri devrimci mücadeleye seferber edebiliyordu. Bütün halkı silahlandırdık ve yeni tipte bir halk ordusu yarattık. Her yurttaş bir asker, her köy ya da şehir bir kale haline geldi. Bütün ülkede bir savaş alanına......

Partimiz genel olarak savaş içinde ve onun her aşamasında, bütün olarak ülkede ve onun tek tek her eylem alanında, kendi güçlerimizle düşman güçleri arasındaki somut karşılıklı ilişkiyi doğru olarak tayin etti. Bu temel üzerinde parti devrimci savaşın en etkili metodunu geliştirdi ve pratikte uyguladı. Bunun ana noktası silahlı mücadeleyle politik mücadeleyi ve bazı aşamalarda diplomatik mücadeleyi; askeri hücumla kitle hareketlerini, düzenli ordu birliklerinin eylemleriyle mahalli askeri güçlerin, halk milislerinin ve gerillaların eylemlerini meczetmekte yatıyordu. Bu halkın ve ordunun birleşik gücünü yarattı ve düşmanı yenmemizi sağladı.

......Silah ve sayı üstünlüğü olan emperyalist düşmana üstünlük sağlamak için Vietnam halkı elindeki tüzaklardan roket ve jetlere kadar bütün imkânları ustaca kullanmayı bildi.

Zaferimizin «sır»larında birisi de saldırı inisiyatifini elimizde tutmamız ve düşmanın zayıf noktalarına zamanında saldırılar düzenlememizdir. Bu hücumlar beklenmeyen hücumlardı ve biz düşmanın ona karşı hücum imkânı vermeden imha edilmesi gerektiğini biliyorduk.

Uzun tarihi boyunca Vietnam halkı birçok defa kendini ezenlere karşı ayaklanmıştı. Köylü ayaklanmaları ulusal kurtuluş savaşlarına dönüşmüştü. Vietnam vatanseverlerinin son savaşı yeni bir tarihi aşamanın ürünüydü. İşçi sınıfı tarafından yönlendiriliyordu, yeni politik amaçları ve yeni bir muhtevası vardı ve dolayısıyla müthiş bir etkiye sahipti.

Bilimsel sosyalizmin kurucuları genel ayaklanma, halk savaşı ve proletaryanın savaş bilim ve sanatı hakkında önemli tezler geliştirdiler. Sovyet halkı muzaffer Ekim Devrimini gerçekleştirdi, beyaz muhafızları ve müdahaleci güçleri yendi ve büyük yurtsever savaşını kazandı. Halk savaşı kutsal bir savaştır. Otuz uzun yıl süren halkımızın savaşı da kutsal bir savaştı. Proletaryanın savaş bilim ve sanatının gelişmesi için somut koşullar meydana getirdi. Amerika Birleşik Devletleri de dahil olmak üzere emperyalist devletlere karşı anavatanın savunulması ve uzun kurtuluş savaşının Vietnam halkı tarafından kazanılması, çağımızın gerçeğinin, proletaryanın savaş bilimi ve sanatı olarak Marksizm - Leninizm'in yenilmezliğinin yeni bir ispatı oldu.

SORU: Ülkeniz şimdi yeni bir tarihi aşamaya, sosyalist gelişme aşamasına girdi. Vietnam Demokratik Cumhuriyeti meclisinin ve güneydeki Halk Temsilcileri Kongresinin oturumlarının neticesi biliniyor. Bu aşamada ana görev nedir? Ülkenin birleştirilmesinin tamamlanması için ne yapılmaktadır.

GİAP: Bugün, Güney Vietnam tamamiyle kurtarılmıştır. Ülkeyi bölmeye çalışan emperyalist güçlerle yardakçıları sürülüp atılmışlardır. Gerçekten, Vietnam şimdiden birleşmiştir ve 45 milyon yurttaşımız tekrar aynı çatı altında toplanmışlardır. Ülkenin birleştirilmesinin tamamlanması için... bu yılın ilk yarısında seçimler yapılacak.. ve bütün Vietnam için hükümeti oluşturacak olan Ulusal Meclis seçilecektir.

Tarihinde ilk defa Vietnamın ulusal bağımsızlığının ve birliğinin sağlam bir zemini var artık. Sosyalist dönüşüme geçiş ve bütün ülkede sosyalizmin inşası ile bağımsızlığımız zedelenemez bir hale gelmekte ve birliğimiz yeni ve çok derin bir nitelik kazanacaktır: sosyal sistemin birliği ve halkımızın moral ve politik kaynaşmasının bu temel üzerinde pekişmesi. Halkın refah ve mutluluğu için, bağımsız, birleşmiş ve sosyalist bir Vietnam inşa etmek için bütün enerjimizi seferber ediyoruz.

SORU: Sovyetler Birliği ve Vietnam kardeşlik bağlarıyla kenetlenmiş lerdir. Birçok ortak yanımız var. En başta da, ülkelerimiz sosyalist ülkeler ailesinin üyeleri. Vietnamın sosyalist ülkelerle işbirliğini ve bunun zaferinizdeki önemini nasıl değerlendiriyorsunuz?

GİAP: Büyük Ekim Sosyalist Devriminden bu yana uluslararası durumda büyük değişiklikler vuku buldu. İnsanlığın gelişiminde tayin edici bir faktör haline gelen ve her geçen gün daha da güçlenen bir sosyalist dünya sistemi kuruldu. Çağımızın üç devrimci gücü zafer ardına zafer kazanıyor. Dünya emperyalizmi ciddi bir krizin sancılarını çekiyor.

Mevcut tarihi aşamada her ülkedeki devrim onun kendi halkının işidir. Ama aynı zamanda bu dünya devrimci hareketinin, barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin bir parçasıdır. Bu teze dayanan Vietnam halkı, yabancı saldırılara karşı mukavemet savaşında ve sosyalizmin inşasında Vietnam devriminin başarısının kardeş sosyalist ülkelerin ve tüm ilerici insanlığın destek, dayanışma ve engin paha biçilmez yardımlarının derin bir şekilde bağlı olduğunu bilmektedir.

Partimiz ve başkan Ho Şi Minh tarafından da tesbit edildiği gibi, Vietnam halkı, Sovyet halkına ve büyük Lenin'in ülkesiyle zedelenmesi imkânsız militan dayanışma ilişkileriyle ve samimi kardeşçe dostluk hisleriyle bağlıdır.

Köleliğinin karanlık yıllarında emperyalistler tarafından vaşice ezilen halkımız devrimci mücadelesinde, dünyanın ilk sosyalist ülkesi Sovyetler Birliğinin var olan ve gittikçe büyüyen gücünden ilham almıştır.

Yabancı saldırganlara karşı mukavemet savaşı yıllarında, ve özellikle Amerikan saldırısına karşı mücadele sırasında, ve aynı zamanda barışçı gelişme yıllarımızda Sovyet halkı ve silahlı kuvvetleri Vietnama muazzam ve etkili yardım ve desteklerde bulundular ve bizle güçlü bir dayanışma içinde oldular. Sovyetler ülkesinin komünistleri ve halkı Vietnam halkının her zaferine kendi enternasyonalist katkılarını yaptılar.

Ülkelerimizin halkları yoldaştır; güç zamanlarda ve büyük zaferlerin sevinçlerinde......

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, Sovyet Hükümeti ve halkı Vietnam halkına savaşın yaralarını sarmada ve barış şartlarında sosyalizmin inşasında samimiyetle yardım etmektedir.

Bize gelince, Sovyet halkının, diğer kardeş sosyalist ülkelerin ve tüm ilerici insanlığın asil desteklerini daima takdir edeceğiz. Anavatanımızı güçlü bir sosyalist devlet haline ve Güneydoğu Asya'da ulusal bağımsızlığın ve sosyalizmin bir kalesi haline getirmek için herşeyi yapmaya devam edeceğiz. Bölgede ve tüm dünyada barış davasına katkıda bulunmaya devam edeceğiz.

GİAP'ın Sovyetler Birliği Komünist Partisi 25. Kongresine Mesajı:
Yaklaşan, Sovyetler Birliği Komünist Partisi, 25. Kongresine selam. Sovyet halkına komünizmin maddi ve teknik zemininin inşasında engin başarılar dilerim. Vietnam-Sovyet kardeşçe dostluğu ve dayanışması yüzyıllar boyunca sürsün!

16 Ocak 1976

Vo Nguyen Giap

madan ileri gidememektedir.

● TİP, «gelip geçici akımlar» diye nitelendirdiği çizgilerin kendisine karşı yönelttiği tüm «suçlama ve karalamalara» karşı cevap vermediğini, kısır bir polemik içine düşmediğini övünerek söylüyor.

TİP'e en ayrıntılı ve bilimsel eleştiriyi getiren çizginin TSİP olduğunu biliyoruz. TİP, bunlara cevap vermeyi «kısır polemiklere düşmemek» diye niteliyor. Yürüyüş'çüler, bu övünmeyi getirirken, gerçekte on yıllık eski TİP'in muhasebesini yapmaktan kaçmak, hataları açık yüreklilikle sergilemekten *hâlâ* kaçındığını itiraf etmektedir. Üç yıllık faşist dönemden, dört yıllık «fasıla» dan sonra TİP yeniden ve büyük iddialarla kadroların, sempatizanların ve kitlelerin önüne sosyalist parti olarak çıkarken 1961-71 döneminin muhasebesini yapıp bu süreçteki TİP'in yerini ve varsa özeleştirisini koymak, bu konudaki kendi görüşlerini getirmek, ve hareketini geçmiş deneylerin, derslerin üzerine kurduğunu, 1961 - 71 döneminden ne gibi dersler alıp, ne gibi deneyler edindiğini açıklamak zorunda değil miydi? Bu en hayati başlangıç görevinden kaçınmanın övünülecek değil yerinilecek bir davranış olduğunu, üzülerek belirtmeliyiz.

● Oysa TİP, «deneyli kadroların sağladığı güvenle inandırıcı ve açık bir politika» uyguladığını iddia ediyor.

Bu deneyli kadroların, hangi deneylerden, nasıl ders aldığını ya da alıp almadığını kadrolar ve kitleler öğrenmiş değildir ki, «güven sağlanmış olsun»... Çünkü yeni TİP'in yöneticileri bu deneyler ve dersler konusundaki görüşlerini açıklamağa gerek görmeyecek kadar işçi sınıfı sosyalisti kadroları ciddiye almamışlardır, ya da 1961-71 dönemi için özeleştiri getirmemek gibi bir zaaf içinde olmuşlardır.

YENİ TİP, ESKİ TİP'İ NASIL GÖRÜYOR?

Oysa, güneş balçıkla sıvanmaz. Sosyalist hareketin ortada bir 12 Mart öncesi bozgunu ve 12 Mart yenilgisi durmaktadır. Bunun sorumlusu derece derece 71 öncesinde sosyalist hareket içinde yer almış grup ve kişidir. Ama 1961-71 öncesinde bu denli etkili bir yer tutmuş TİP, bu hatalardan ve sorumluluktan uzak gösterilip kutsanmaktadır. Geçmiş TİP'te Merkez Yürütme ve Aybar'ın en yakın yol arkadaşları dahil olmak üzere her yönetim kademesinde yer almış ve bugünkü TİP'in çatıdan tabana kadar iskeletini oluşturmuş TİP — «deneyli kadrolar» 1961-71 arasının-Lenin'in deyimiyle — «oportünist günahlarını» M. Ali Aybar ile Mihri Belli'ye yıkıp, sol sapmayı ve «devrimci serüvenciliğin» maddi şartını da işçi sınıfının yeterince politize olmaması, kendiliğindenci hareketin ağır basması, DİSK liderlerinin olumsuz tavrı, ve öğrenci gençlik, duygusallık, acelecilik» gibi genellemelere mutlaklaştırıp işi bu denli basite indirgemek, 71 yenilgisinin sorumluluğundan sıyrılmak eğiliminde midirler? Görünüşe bakılırsa öyle!... Yeni TİP'in resmi merkez yayın organı olarak 13 Şubat 1976'da 1 inci sayısı yayınlanan ÇARK BAŞAK Dergisinde bu yayının niçin 13 Şubatta yayına başladığını izah ederken, bu tarihin TİP ve DİSK'in kuruluş yıldönümü olduğu belirtildikten sonra eski TİP hakkında şu sözler söyleniyor.

«Türkiye İşçi Partisi 13 Şubat 1961'de kurulmuştu. On yıllık yaşamı boyunca bu parti, işçi sınıfının partisi olma yolunda ve niteliğinde devamlı oluşma ve gelişme içinde oldu. 1964 kongresinde kabul edilen parti programı, bununla ilişkili olarak işçi sınıfının öncülüğü konusunda verilen mücadele ve mücadeleyi bunu savunanların kazanması, partili sendikacılarca DİSK'in kuruluşu ve hızlı gelişmesi, MDD stratejisi adı altında cisimleşen küçük burjuva sosyalizmine karşı verilen başarılı mücadele, Parti'yi mevcut burjuva düzenle uyumlaşan, «ehlileşmiş», sosyal demokratik bir parti haline getirmeye yönelik sağ sapmaya karşı yürütülen ve kazanılan mücadele, 12 Mart dönemine yol açan gidişi en iyi biçimde değerlendirerek açılan «Faşizme Hayır» kampanyası bu oluşma ve gelişmenin önemli kilometre taşları oldu.

TİP yaşamı boyunca işçi sınıfının bağımsız politik hareketi tezini savundu ve böyle bir hareketi temsil etti; cuntacılığa ve yürüttükleri politik devrimci hareketin sınıfsal niteliğini, dayanağını reddettiklerini kanıtlayan tüm goşist, maceracı hareketlere kesinlikle karşı çıktı. Aynı yaşam süresi içinde emperyalizm sorununu ilk defa bütün çıplaklığı ve ayrıntılarıyla ortaya serdi. Emperyalizme karşı mücadeleyi — hedefin Amerikan emperyalizmi olduğunu da ilk günden belirterek — açtı ve geliştirdi. Nato, üsler, ikili anlaşmalar, yabancı sermaye ve şirketler, ortak pazar konuları mücadelenin birer parçası olarak işlendi, açığa kavuşturuldu, kamuoyuna maledildi. 1961 Anayasasının, anayasal ve demokratik hak ve özgürlüklerin kâğıt üzerinde kalmayıp hayata geçirilmesi ve böylece demokratik ortamın gelişip güçlenmesi mücadelesinde de TİP'in büyük katkısı oldu. Bu çalışmalarıyla ve parlamentoya soktuğu milletvekilleriyle TİP, sosyalizmin yasal planda olduğu kadar geniş halk yığınları açısından da meşruiyet kazanmasında önemli rol oynadı; bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin kitlelerce benimsenmesi yolunda mesafe aldı.

12 Mart, TİP'in tüzel kişilik olarak yaşamına son verdi. Fakat Parti'nin o güne kadar eriştiği, yöneticilerinin mahkeme süresince savunduğu çizgi ve geride bıraktığı sosyalist birikim kuşkusuz kendisinden sonra da kaçınılmaz gelişmesine devam eden sosyalist hareket için bir başlangıç ve en değerli kaynak olmuştur.»

(Çark Başak, Sayı, 1)

Evet Türkiye İşçi Partisi Genel Merkezinin, eski TİP hakkındaki değerlendirmeleri bu denli olumlu... Öylesine bir başarı grafiği çizilmiş ki, 12 Mart öncesinde sosyalist ve demokratik hareket niçin bu kadar dağıldı ve 12 Mart faşizmi karşısında bu denli güçsüz, örgütsüz çıktı diye sormamak imkânsız.

Metin dikkatle okunursa, bugünkü TİP'li arkadaşlar, eski başarıları arasında 1964 İzmir kongresinde kabul edilen ve hemen hemen tamamen Aybar'ın damgasını taşıyan, aslında reformist bir partiye yaraşan, sosyalizmi değil, «Kapitalist olmayan kalkınma yolu»nu öneren işçi sınıfı iktidarını değil, burjuva üst yapı kurumlarının korunacağı ilerici bir iktidarı amaçlayan, «emekten yana planlı *devletçilik sistemi*»ni ekonomik (alt yapı) olarak getireceğini söyleyen, «Türk devletine yurttaşlık bağı ile bağlı olan herkesin Türk olduğunu» bir paragraf içinde iki kez tekrarlayan ve «Türk milliyetçiliği»ni insancıl, özgürlükçü, halkçı görüp, Türk milliyetçiliğinin «ulusun tüm fertlerini» kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir *bütün* söyleyerek ve onu bir sol-kanat milliyetçiliği gibi gösterdiği «Türk milliyetçiliğine» hamasi nutuklar döktüren, Dış Politika konusunda Atatürk'e bitmez tükenmez methiyeler düzüp, 1938'e kadar olan dönemi, «küçük burjuva sosyalizmi» dediği ve ona karşı mücadele ettiği kuyrukçu ve milliyetçi MDD'cilikten hiç de farklı koymayan, aydınların «halktan esinlenen ölümsüz ATATÜRK'ün önderliğinde halkla omuz omuza Cumhuriyet Türkiyesinin temellerini attığını» söyleyen ve 1960'larda, 'Atatürkçü Gençliğe' büyük görevlet atfeden, «Devrimcilik geri kalmış bir toplumu ileri bir toplum haline getirmek ve ileri toplumları durmadan daha çok ilerletmek için köklü reformlar yapmaktır,» diyen, bütün program boyunca sosyalizmden sözetmeyen ve «küçük burjuva sosyalizmi» MDD'ciliğin liderinden «işçi partisi emekçi örgütüdür, ama programında sosyalist sözü geçmez ve geçemezdi de yazıldığı günlerde programın...» sözleriyle haklı görülen, — fakat asker-sivil aydın zümre takipçisi MDD'cilere bile taş çıkartırcasına «Ölümsüz Atatürk'ün... Dumlupınar'da yaptığı unutulmaz konuşmadan da esinlenen Türkiye İşçi Partisi»nin dış politikasını — ve milli savunma açıklamadan önce Mustafa Kemal'in Dumlupınar konuşmasına yer verecek kadar «duyarlı» olan, öte yandan, dünya barışını tehdit edip, bir nükleer savaş tehlikesini yaratan gücün sadece emperyalizm değil, «askeri bloklar» olduğunu söyleyebilen, NATO, CENTO ve İkili Antlaşmalar gibi emperyalizme bağlı ittifaklarına «Anavatan topraklarının ilk hedef teşkil etmesinin veya geçici bir süre için de olsa topraklarımızın düşman kuvvetlerine bırakılmasını öngören ittifaklara karşıyız» sözleriyle tevile yer bırakmayacak şekilde Sovyetler Birliğinin ve sosyalist sistemin *düşmanımız* olabileceğini pervasızca kabul edebilen, «saldırı nereden ve kimden gelirse gelsin» sözüyle, üstü kapalı olarak sosyalist sistemden bile saldırı gelebileceğini ima eden, son cümlesi altı çizili harflerle «Türkiye İşçi Partisi milletçe omuz omuza savaşan şanlı Türk Silâhlı Kuvvetlerinin, en modern silahlarla donatılmış bile olsa Anayurdu istilaya teşebbüs edecek saldırgan düşman kuvvetlerini her zaman ezeceğine içtenlikle inanır.» şeklinde biten ...ve de ne yazık ki *bazı* ileri kararların alındığı 1970 TİP 4 üncü Büyük Kongresinde bile değiştirilmeyen, sadece daha önce «Türk işçi sınıfı» yerine «Türkiye işçi sınıfı» şeklinde bir değişikliğe uğrayan yedi yıllık bu 1964 programı, 1976 Türkiyesinde dolaylı da olsa methedilmektedir. Sosyalizmle ve işçi sınıfıyla hiçbir şekilde bağdaşmayan bu ve benzeri pekçok özelliği içeren 1964 programına «işçi sınıfı öncülüğünün» lafzen girmiş olmasının önemi nedir ki? Programda bu denli anti-sosyalist ya da sosyalizm dışı kavramı ve ilkeyi içeren bir partinin işçi sınıfını ve onun öncülüğünü temsil edemeyeceği, olsa olsa işçi sınıfının ve onun gerçek partisinin öncülüğünde gelişen bir emekçi halk hareketinde demokratik bir güç, bir küçük burjuva partisi olarak yer alabileceği açıktır. Yeni TİP'in programı, şüphesiz ki 1964 programından çok ileridir. Böyle olduğu halde niçin 1964 programı TİP'in gelişmesinde önemli kilometre taşı olarak gösterilir de araya konmuş ama *sözde kalmış* «işçi sınıfı öncülüğü» lafı başarı gibi gösterilir!... Çünkü bugünkü TİP yöneticileri 1970'deki 4 üncü Büyük kongrede de kategorik «milli burjuva ve küçük burjuva» programını korumuşlardır. Bu nedenle de reformist programa sahip çıkma zorunluluğunu duymaktadırlar. Ve gene aynı zaafın, özeleştiriden kaçınmanın etkisi altındadırlar.

Bugünkü TİP yönetimi eski TİP'in diğer bir başarısı olarak MDD'ciliğe karşı, cuntacılığa ve tüm goşist, maceracı akımlara karşı başarılı bir mücadele verdiğini iddia ediyor. Oysa Partide ne kadar dinamik unsur varsa, TİP hemen hemen hepsinin önce MDD'ciliğe ve cuntacılığa, sonra da goşizme savrulmalarında büyük rol oynamış, MDD sağ sapmasının ve tehlikesini asla bertaraf edemediği gibi kendi sağ sapması bile ona adeta yardımcı olmuş, MDD'ciler hem partiden koparak serüvenlere savrulmuş, hem de TİP'e saldırarak ona büyük hasarlar vermişlerdir. MDD hareketini TİP ve onun «doğru» çizgisi değil, sosyal pratiğin kendisi MDD'nin kendi ilkesizliği ve oportünizmi ve cuntacılığının iflası yani sınıf mücadelesinin ta kendisi tecrit etmiştir.

● Eski TİP'inde «partiyi burjuva düzenle uyumlaşan ehlileşmiş sosyal demokratik bir parti haline getirmeye yönelik sağ sapmaya karşı bir mücadelenin yürütülüp kazanıldığı doğrudur. Ama burada iki önemli nokta vardır. Birincisi bugünkü TİP Genel Başkanı, o sağ sapmanın başı olan Aybar'la altıbuçuk yıl süreyle en yakın politik birlik ve beraberlik içindeydi. Ayrıca yeni TİP kurucuları ve yöneticileri arasında 1968 güz kongresine kadar Aybar'ın yanıbaşında, MYK ve GYK üyesi olarak kalmış, hatta, bu kongrelerde ve sonrasında Aren-Boran muhalefetine karşı fanatik Aybar'cılık yapmış bir kısım deneyli kadrolar yer almaktadır. Gene TİP'in bugünkü Merkez Yürütme Kurulu ve Başkanlık Divanı içinde yer alan pekçok yönetici 1968 güzüne kadar Genel Başkan Aybar'a ve çizgisine sonuna kadar bağlı olarak partinin çeşitli kademelerinde yöneticilik yapmışlardır.

Sonra da «Aybar saptı» diyerek bu «birlik-beraberlik» döneminin tüm günahları Aybar üzerine yıkıldı ve böylece geçmiş sorumluluktan arınılacağı sanıldı. Aynı eğilimi sürdürdüğü anlaşılan yeni TİP yöneticileri bugün daha da ileri giderek 1976 13 Şubatında yayınlanan anma yazısında, geçmiş günahları Aybar'ın üzerine yıkıp, bu dönemdeki başarıları kendilerine maletmek tutumu içine girmişlerdir. Eğer başından beri parti içinde Aybar'a ve Aybarizme muhalif bir kanat olsaydı, ve bu kanat 1970 kongresinde parti yönetimine gelip

(Devamı 11. sayfada)

FKP KONGRE KARARLARI

Fransız Komünist Partisinin 22. Kongresinin yankıları hâlâ devam ediyor.

FKP'nin özellikle iki noktada Marksizm - Leninizm öğretisiyle uyuşmayan tavrı dikkatleri çekti. İkisi birbiriyle yakından ilgili bu noktalar «İşçi sınıfı kavramı» ve «Proletarya Diktatörlüğü» idi....

İşçi Sınıfı Kavramı ve FKP

Kongre öncesi Parti Genel Sekreteri George Marchais bilimsel işçi sınıfı kavramına yeni bir tanım getiriyordu. Marchais yaptığı bir televizyon konuşmasında, aslında proleter olmayan, kamu hizmetlilerini, işçi olmayan çeşitli emekçi kesimleri işçi sınıfı kapsamı içinde göstererek, Marksizmin işçi sınıfı hakkındaki klâsik kavramından ve tanımından uzaklaşıyordu. Bilimle uyuşmayan bu kavram aslında İtalyan Komünist Partisi ve Berlinguer tarafından ileri sürülmüştü. Şimdi Marchais tarafından «teori»leştirilmeye çalışılıyordu bu görüş.

Kongreden önce Sovyetler Birliği isim belirtmemekle birlikte Marchais'in konuşmasını eleştirdi.

Daha sonra 22. Kongrede George Marchais'in yaptığı konuşmada daha etraflı açıkladığı bu «yeni» kavrama göre, FKP'nin yöneticileri iki *ayrı* terim ileri sürmektedirler :

1 — İşçi sınıfı,

2 — Proletarya.

FKP yöneticilerinin *işçi sınıfı* kavramının içinde işçi olmayan ücretli küçük burjuvaları, beyaz yakalıları, çeşitli kent ve kır emekçilerini kapsadığı, *proletarya* teriminin ise Marksizm - Leninizm'deki klâsik işçi sınıfı kavramı yerinde kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Oysa bilimsel teoriye göre işçi sınıfı ve proletarya terimleri, bir ve aynı kavramı temsil ederler, eş anlamlıdırlar. Her ülkenin kendi dilinde *işçi sınıfı* olarak ifade edilen bu terim, ayrıca bütün dillerde aynı ve enternasyonal bir sözcük olan *proletarya* ile özdeştir.

Bu nedenle FKP yöneticilerinin «proletarya» terimi ile işçi sınıfı terimini ayrı ayrı kullanması ve İşçi sınıfı = proletarya + bir kısım emekçi küçük burjuvazi ve yarı proleterler formülünü getirmesi ve bir zorlamadır, bilimsel kavramlardan uzaklaşmaktır.

FKP yönetiminin ortaya attığı bu «yeni» kavramlar George Marchais'in söylediği şu sözlerle açıkça anlaşılmaktadır :

«Diktatörlük sözcüğü bizim maksadımızı ifade etmiyor. Proletarya sözcüğü de ücretlilerin büyük çoğunluğunu işçi sınıfı saflarında görmek istediğimiz için durumu ifade etmeye uygun düşmüyor.» (8.1.1975 tarihindeki Televizyon konuşmasından)

«Proletarya sözcüğü de, işçi sınıfının çekirdeğini, özünü getiriyor akla. Proletaryanın rolü çok önemlidir ama işçi sınıfının oynadığı rolün bütününü temsil etmez. Emekçilerin tümünün oynadığı rolü ise hiç temsil etmez. Oysa bizim gözönünde tuttuğumuz ve hedef olarak seçtiğimiz sosyalist iktidar emekçilerin tümüne dayanacaktır.» (5.2.1976 tarihinde 22. Kongre konuşmasından)

Bu iki alındı da göstermektedir ki FKP yöneticileri son zamanlarda «İşçi sınıfı» ve «proletarya» kavramlarını ayrı, ayrı kullanmaktadır.

Oysa dünya bilim merkezleri, ortodoks partileri bu görüşe katılmamaktadırlar. Onlar şu noktanın altını dikkatle çiziyorlar : işçi olmayan ücretli emekçiler ile küçük ve orta emekçiler *proleterleşmektedirler* ve bu nedenle işçi sınıfının sosyal varlığının genişlemesine ve güçlenmesine yol açmaktadırlar. Ama, proleterleşmiş yani işçi olmuş bir emekçinin işçi kapsamı içinde tutulmasıyla, *proleterleşmemiş* ve küçük burjuva ya da yarı proleter niteliğini koruyan emekçilerin işçi sınıfı kapsamında sayılması ve böylece «proeltarya» ile «işçi sınıfı» diye iki ayrı kavram yaratılması, işçi sınıfı kavramının yozlaştırılıp, sulandırılması katiyen aynı şey değildir.

Nitekim bazı batı Komünist partilerinin son zamanlarda geliştirdikleri bu «yeni» işçi sınıfı kavramını da eleştiren ve 12.1.1976'da Pravda'da yayınlanan Timur Timofeev imzalı, «Çağdaş İdeolojik Mücadele ve İşçi Sınıfının Yükselişi» başlıklı makalede «işçi sınıfının öneminin nitel ve nicel olarak azaldığı» iddialarına sertçe cevap verilmekte, ayrıca belli bir parti adı zikredilmemekle birlikte «révizyonizm» olarak nitelediği çizgilere çatarak, «bütün ücretlilerin işçi sınıfına dahil oldukları» yolundaki görüşler eleştirilmekteydi.

İşçi sınıfının dünyadaki bugünkü nicel varlığının yarım milyara ulaştığını ve işçilerin kıtalara, sosyalist - kapitalist ülkelere dağılışını veren yazı «teknik ve bilimsel devrimin işçi sınıfını daraltacağını ve tasfiyesini getireceğini öne süren anti - marksist görüşleri saf dışı bırakıp, küçük burjuva emekçilerinin de giderek proleterleştiklerini hatırlatıyor ve çeşitli sapmaların işçi sınıfı kavramını ve kapsamını yozlaştırdıklarını ifade ederek şöyle diyordu :

«Uluslararası işçi sınıfının gelişmesini yanlış ve metafizik biçimde açıklayan her türden revizyonistler, çağdaş dünyanın hareket ettirici sosyal güçleriyle ilgili sorunları ve işçi sınıfının yapısında meydana gelen değişiklikleri saptırıyorlar. «sol» - kanat revizyonistleri (goşistler) ile maocular ise, lumpen proleterleri de işçi saflarında göstermeye uğraşıyorlar. Birinciler proletaryayı teknokrat burjuvazinin etkisi altına sokmak isterken, ikinciler lumpen proletaryaya öncü rolü tanıyorlar.»

Proletarya Diktatörlüğü ve FKP

FKP yöneticileri işçi sınıfı ve proletarya diye iki ayrı terim «bulgusunu» basit bir teorik tartışma konusu olsun diye getirmiyorlardı. Bu yeni tanımlar ve terimler, aslında FKP'nin «proletarya diktatörlüğünü» reddetmesinin teorik temelini oluşturuyordu.

22. Kongreden önce proletarya diktatörlüğü konusu parti içinde tartışmaya açılmış ve en küçük parti organlarınadek bu tartışma uzun süre devam etmişti.

Marchais kongrede yaptığı konuşmada, proletarya diktatörlüğü konusunda «proletarya diktatörlüğünün» artık bir yana bırakılmasını ve bu doğrultuda parti tüzüğünde değişiklik yapılmasını önererek, konuyu *kendi açısından* ayrıntılı olarak ele aldı; Proletarya diktatörlüğünden vazgeçilmesi «gereğine» değinen Marchais bu konuda özetle şunları söylüyordu :

«Sosyalist Fransa tasarımız içinde proletarya diktatörlüğünün yeralmaması bu kavramın politikamız gerçeğine, ülkeye önerdiğimiz realiteye uygun düşmemesinden ötürüdür.

Bu konuda ileri sürdüklerimizi şöyle özetliyebiliriz. Toplumun sosyalist bir dönüşümden geçmesini sağlayacak iktidar, işçi sınıfının, kol ve kafa, köy ve kent emekçilerinin iktidarı olacaktır.

....

Bu iktidarın ödevi, halkın demokratik seçişine saygı duymak ve saygı duyulmasını sağlamaktır.

Oysa bütün bunlara karşıt olarak, diktatörlük sözcüğü ister istemez Hitler'in Musolini'nin, Salazar'ın ve Franko'nun faşist rejimlerini akla getiriyor. Yani demokrasinin olumsuzlanması anlamını taşıyor.

....

Bundan ötürü bizim emekçilerimize ve halkımıza önerdiğimiz şey, «proletarya diktatörlüğü» olarak nitelenemez. Proletarya diktatörlüğü konusundaki tutumumuzu belirlerken dayandığımız temeller nleerdir? Biz Marks, Engels ve Lenin tarafından ortaya konulmuş olan bilimsel sosyalizmin ilkelerine dayanıyoruz.»

FKP Genel Sekreteri Marchais bu bulgularının Marks, Engels ve Lenin'e dayandığını söylüyor. Bugün dünya kamuoyunda yeniden güncel olarak sözkonusu edilen proletarya diktatörlüğünün Marksist - Leninist teoride yerinin ne olduğuna, bilimsel etüd açısından ve tamamen orjinal kaynaklara yer vererek değinirsek, sanırız ki bu konuda yapılan tartışma ve iddiaların spekülâtif nitelikte olduğu anlaşılır :

«Kapitalist toplumla komünist toplum arasında, birinden ötekine devrim yoluyla geçiş dönemi tekabül eder ki, burada devlet, proletaryanın devrimci diktatoryasından başka birşey olamaz.» (Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi - Alman İşçi Partisinin kenar notları, sf. 44, sol. yay.)

Kautsky marksizmden döndükten sonra Marks'ın bu cümlesini tamamen tahrif etmiş, proletaryası geri kalmış ülkelerden çıkan bazı sosyalistlerin bunu savunduğunu söyleyerek, şu yalan iddiada bulunmuştur : «....onlar, Marks tarafından bir defa ve o da geçerken, raslantı olarak (gelogentlich) zikredilmiş proletarya diktatörlüğü deyimine atıfta bulunmaktadırlar.» (K. Kautsky, Tarihin Materyalist Analyışı, 1927, c. II, sf. 469, - Dipnot. Sol. Yay. a.g.e.)

Kautsky'nin bu cümlesine önce *biçim* yönünden yaklaşırsak, Marks, Proletarya Diktatörlüğünden, «geçerken, raslantı olarak ve *bir defa*» bahsetmemiştir. Nitekim, işte ispatı :

«Bir uzmana göre Marks, proletarya diktatörlüğü sözünü bütün yazılarında onbir kere kullanmış.» (Andre Fontaine, Proletarya Diktatörlüğü Tarihe mi Karışıyor?, 8.2.1976 - Politika)

Öz'e gelince, Marks ve Engels ilk önce bunu terim olarak değil fakat kavram olarak *Manifesto*'de getirmişlerdir :

«Proletarya önce, politik iktidarı ele geçirmek zorundadır. Politik üstünlüğünü burjuvazinin elindeki her tür sermayeyi almak ve bütün üretim araçlarını devletin, yani egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletaryanın elinde toplamak için kullanacaktır.... Bütün bunlar, ancak mülkiyet hakkına ve burjuva üretim ilişkilerine karşı girişilen despotça müdahalelerle gerçekleşebilir.» (Marks, Engels, K. Manifesto)

Nitekim 1852'de Weydemeyer'e yazdığı mektupta Marks şöyle diyordu :

«....Kendimle ilgili olarak şunu söyleyebilirim : gerek modern toplumdaki sınıfların, gerekse bunlar arasındaki mücadelenin varlığını bulmak şerefi bana ait değildir. Bazı burjuva tarihçiler benden çok önce sınıf mücadelesinin tarihi gelişimini anlatmışlar ve gene bazı burjuva iktisatçıları da bunun ekonomik yapısını açıklamışlardı. Benim yeni olarak yaptığım şey şundan ibaretti : *sınıfların varlığının sadece üretimin belli tarihsel gelişim evrelerine bağlı olduğunu*... sınıf mücadelesinin zorunlu olarak *proletarya diktatörlüğüne* varacağını... bizzat bu diktatörlüğün *bütün sınıfalrın ortadan kalkmasına ve sınıfsız bir toplumun* kurulmasına geçişten ibaret olduğunu göstermek.» (K. Marks, F. Engels, Seçme Eserler c. 1, sf. 528)

Lenin bu mektup için şöyle diyor : «Bu metinde Marks önce kendi doktrinini burjuvazinin en bilgiç ve en ferasetli düşünürlerinin doktrininden öz ve temel olarak ayıran şeyin ne olduğunu, sonra da kendi devlet öğretisinin özünü hayranlık verici bir özellikle açıklamayı başarmıştır.» (Lenin, Devlet ve Devrim Toplu Eserler c. 25)

Gene Lenin şu noktayı ısrarla vurguluyordu : «Marks tarafından devlet ve sosyalist devrim sorununa uygulanan sınıf mücadelesi teo-

ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

risi bizi doğal olarak proletaryanın *siyasi iktidarına* yani onun diktatoryasına, yani halkın donanmış gücü tarafından desteklenen sağlam iktidarına götürür.» (Lenin, Toplu Eserler c. 25, s. 404)

Lenin'in şu sözleri de kayda değer :

«*Sadece* sınıf mücadelesini kabul eden biri, bunu kabul ettiği için Marksist değildir... Marksizmi sınıf mücadelesi öğretisine indirgemek, onun kolunu kanadını budamak, tahrip etmek onu burjuvazi için kabul edilebilir bir şeye indirgemek demektir. Aslında sınıf mücadelesinin kabulünü, *proletarya diktatörlüğünün* kabulüne kadar *genişleten* kişi bir Marksisttir ancak. Marksisti alelâde küçük (ve büyük) burjuvadan temelde ayırdeden şey işte budur. Marksizmin gerçekten anlaşılıp kabul edildiğini bu mihenk taşıyla ölçmek gerekir.» (Lenin Toplu eserler, c. 25, s.)

Marksizm - Leninizm öğretisi proleterya diktatörlüğünü, George Marchais gibi Hitler, Musolini, Salazar ve Franko rejimine benzetmez. Bu iktidarın özünün işçi sınıfı demokrasisine, azınlığın çoğunluğa uymasına dayalı olduğunu söylerken, proletarya diktatörlüğünün aslında, gerçek demokrasi olduğunu belirtip, bunu «işçi sınıfı ve geniş çalışan yığınlar için demokrasi, eski (devrik) mülk sahibi sınıflar onların yardakçıları ve emperyalizmin, tüm gericilerin komplocuları için diktatörlük» şeklinde tarif eder.

Ve burjuvazinin parçalanan askeri bürokratik mekanizmasının yerine geçecek kurumun ondan çok farklı, bambaşka bir «nitelik» olduğunu vurgular.

Öte yandan Engels de Marks gibi, proletarya diktatörlüğü üzerinde durmuştur. Marks ve Engels'in bu konuda savundukları tamamen aynıdır.

Örneğin Engels, Blanquistler ve Paris Komünü deneyinden sözederken şöyle der : «Sınıfların ve sınıflarla birlikte devletin ortadan kaldırılmasına geçiş olarak proletaryanın politik eylem ve diktatörlüğünün zorunluluğu.... (F. Engels, Konut Sorunu, 1887 Alm. bsk. sf. 22)

Gene Marks ve Engels'in çalışmaları arasında Engels'in A. Bebel'e yazdığı 18 - 28 Mart 1875 ve 21 Eylül 1875 tarihli mektuplarda bilimsel sosyalizmin devlet teorisi konusunda görüşler getiriyordu. Öteyandan Engels'in Kautsky'ye 1891' de gönderdiği ve Kautsky tarafından hasıraltı edilerek, Neue Zeit'de ancak on yıl sonra yayınlanan Erfurt program taslağının eleştirisi marksist devlet öğretisi ve proletarya diktatörlüğü *kavramı* üzerinde değerli bir teorik dökümandır.

Lenin bu konuda şunları söylüyor :

«Engels burada, Marks'ın bütün eserlerini kırmızı bir çizgi gibi işaretleyen o temel fikri, yani demokratik cumhuriyetin proletarya diktatörlüğüne götüren en kısa yol olduğu fikrini özellikle belirgin bir duruma koyarak ele alıyor. Çünkü böyle bir cumhuriyet, sermaye egemenliğini, dolayısıyla yığınların ezilmesini ve sınıf mücadelesini hiçbir zaman ortadan kaldırmadığı halde kaçınılmaz bir biçimde mücadelenin genişlemesine, depreşmesine ve şiddetlenmesine götürür, öyle ki ezilen yığınların hayati çıkarlarını tatmin imkânı birkez ortaya çıktıktan sonra, bu imkân ancak ve sadece proletarya diktatörlüğünde, bu yığınların proletarya tarafından yönetilmesinde gerçekleşir. Bütün II. Enternasyonal için bunlar da Marksizmin «unutulmuş sözleridir». Ve bu unutuluş Menşevik Partisi tarihinde, 1917 Rus devriminin (Şubat devriminin) ilk altı ayı esnasında çok belirgin biçimde ortaya çıkmış bulunuyor.» (Lenin, Devlet ve Devrim)

Şimdi Lenin'in Marks ve Engels'e dayanarak, kapitalist toplumdan komünist topluma geçiş ve proletarya diktatörlüğünün rolü üzerinde getirdiği nazari görüşleri Devlet ve Devrim kitabından aynen aktaralım.

Marks'ın yukarıya aktardığımız ve kapitalizmden komünizme geçişte devletin, proletarya diktatörlüğünden başka birşey olmadığı şeklindeki kesin yargısını belirttikten sonra şunları diyor Lenin :

«Bu sonuç, Marks'da proletaryanın bugünkü kapitalist toplumda oynadığı rolün tahliline, bu toplumun gelişmesiyle ilgili verilere ve proletarya ile burjuvazinin çıkarları arasındaki uzlaşmazlığa dayanır.

Eskiden sorun şöyle konuyordu : Proletarya kurtuluşunu gerçekleştirmek için burjuvaziyi alaşağı etmek, politik iktidarı ele geçirmek ve devrimci diktatörlüğünü kurmak zorundadır.

O halde bu diktatörlükle demokrasi arasındaki ilişkiler nedir?

Komüinst Manifesto'nun şu iki kavramı «proletaryanın egemen sınıf haline yükselmesi» ile «demokrasi savaşının kazanılması» kavramlarını basitçe yanyana koyduğunu görmüş bulunuyoruz. Yukarıda tüm söylenenlerin temeli üzerinde kapitalizmden komünizme geçişte demokrasinin nasıl değiştiğini duyarlıkla tâyin etmemiz mümkündür.

En elverişli gelişim şartlarında gelişen kapitalist toplum da, demokratik cumhuriyet az - çok tam bir demokrasi görünümündedir. Ama bu demokrasi daima kapitalist sömürünün çizdiği sınırlar içinde sıkışıp kalmıştır, bu yüzden, sonuçta daima azınlık için, sadece mülk sahibi sınıflar için sadece zenginler için bir demokrasi olarak kalır.

....

Çok küçük bir azınlık için demokrasi, zenginler için demokrasi, kapitalist toplumun demokratizmi işte budur......

....

....Hayır, ileriye, yani komünizme doğru gidiş ancak proletarya diktatörlüğü aracıyla yapılır, başka türlü yapılamaz. Çünkü sömürgen kapitalistlerin direncini kırabilecek başka hiçbir sınıf ve araç yoktur.

Ne varki, proletarya diktatörlüğü, yani ezilen sınıfların öncüsünün, ezenlerin sırtını yere getirmek için egemen sınıf halinde örgütlenmesi, demokrasinin basit bir genişlemesiyle yetinemez. *İlk defa olarak*, zenginler için değil, yoksullar için, halk için demokrasi haline gelen demokrasideki önemli bir gelişmeyle *birlikte*, proletarya diktatörlüğü ezenler, sömürenler yani kapitalistler için bir dizi kısıtlamalar da getirir. İnsanlığı ücretli kölelikten kurtarmak için bunların sırtını yere getirmek zorundayız; bu adamların direncini zorla, şiddetle kırmak gerekir ve baskının, şiddetin olduğu yerde özgürlüğün demokrasinin olmadığı apaçık birşeydir.

Engels Bebel'e yazdığı mektupta bunu hayranlık uyandıracak biçimde ifade etmiştir, okuyucunun hatırlayacağı gibi mektupta şöyle yazıyordu: «Proletarya artık özgürlük için değil, düşmanlarına karşı baskıyı örgütlemek için devlete ihtiyaç duyar. Ve özgürlükten sözetmenin mümkün hale geldiği gün devlet de, devlet olarak varolmaktan çıkar.»

Halkın muazzam çoğunluğu için demokrasi ve sömürücüler için terör aracıyla baskı, yani demokrasinin maruz kaldığı değişiklik, böyle bir değişikliktir.

Ancak komünist toplumda kapitalistlerin direnci kesin olarak kırıldığı, kapitalistler ortadan kalktığı ve sınıflar yokolduğu (yani toplumsal üretimin araçlarıyla ilişkileri konusunda toplum üyeleri arasındaki farklılık silindiği) zaman, ancak ve ancak o zaman, devlet ortadan kalkar ve özgürlükten sözetmek mümkün hale gelir. Ancak ve ancak o zaman gerçekten tam, gerçekten hiçbir istisna tanımayan tam bir demokrasi mümkün hale gelecek ve uygulanacaktır. Ancak ve ancak o zaman demokrasi yavaş yavaş yok olmaya başlayacaktır.....

....

Sonra kapitalizmden komünizme geçiş döneminde, baskı gene zorunludur, ama bu defa sömürülen bir çoğunluk tarafından sömürücü bir azınlığa karşı kullanılır. Özel aygıt, özel baskı makinesi, yani «devlet» gene zorunludur; ama artık gerçek anlamda bir devlet değil, bir geçiş devletidir, çünkü ücretli köleler tarafından sömürücü azınlığa karşı uygulanan baskı. .... demokrasinin, o kadar büyük bir halk çoğunluğuna yayılmasıyla bağdaşan birşeydir ki, özel bir baskı makinesi zorunluğu ortadan kalkmaya başlar.» (V.I. Lenin, Devlet ve Devrim alıntıları, On Socialist Economic Organization, 1971, sf. 57 - 58, veya Toplu Eserler Cilt 25, Türkçesi Devlet ve İhtilâl, Bilim ve Sosyalizm yayınları, Ankara 1969)

Fransız Komünist Partisinin Şubat başındaki Kongre'de oybirliğiyle aldığı ve proletarya diktatörlüğünü reddeden kararın tüm dünyadaki yankılarına ve tartışmaları daha iyi anlayabilmek için ele aldığımız ve George Marchais'in sözleri ile Marksizm-Leninizm doktrininin karşılaştırmasını yaptığımız bu *bilimsel etüd konusunun* Marks, Engels ve Lenin tarafından ele alınış biçiminin özeti kısaca budur.

Lenin daha sonra Kautski'nin 1918'de yazdığı ve proletarya diktatörlüğünü eleştiren görüşleri ve paralel düşünceleri, 1919'da III. Enternasyonal'in 1. Kongresine sunduğu «Burjuva Demokrasisi ve Proletarya Diktatörlüğü Üzerine Tezler'inde cevaplandırdı ve Leninizmin bu konudaki öğretisi bu şekilde III. Enternasyonal kararı olarak formülleştirildi.

George Marchais'in sosyalist iktidar ve işçi sınıfı dışındaki ara tabakalar konusundaki görüşlerinin bağlı olduğunu öne sürdüğü Marksizm - Leninizm öğretisi ile bağdaşmadığını belirtmek için, şu noktayı da göstermek gerekir.

Leninist öğretinin, proletarya diktatörlüğünün toplumsal sınırları kavramını *sadece* «devrik sömürücü sınıflara karşı diktatörlük» diye anlamak yanlıştır. Nitekim :

«Proletarya diktatörlüğünün kaçınılmaz olmasının çok zorunlu nedenlerinden biri de, toplumda *sadece sömürücü sınıfların değil, aynı zamanda, sosyalist tabiatlı olmayan diğer emekçi sınıfların ve sosyal gurupların da* bulunmasıdır. İşçi sınıfı dışındaki tüm emekçi guruplar, örneğin, küçük burjuvazi ve köylüler özel mülkiyete ve sosyalist olmayan bir üretim tarzına bağlıdırlar. Aydınlar ve beyaz yakalı emekçiler de keza kendilerine özgü karakteristikler taşırlar.» (Leninist Sosyalist Devrim Teorisi ve Günümüz Dünyası, Progress Publishers, 1975, sf. 203)

Bu nedenle, işçi sınıfı sosyalist üretim tarzının tek yürütücüsü olduğu için üretimi sosyalist çizgi üzerinde düzenlemek ve «diğer tüm sınıflar üzerinde üstünlük kurmak zorundadır.» (Lenin, Cilt 28, sf. 212)

Şüphesiz ki işçi sınıfının diğer emekçiler yanındaki üstün ve egemen konumu, sınıf düşmanlarına —sömürücülere ve müttefiklerine— karşı uyguladığı egemenlikten çok farklıdır. Lenin bu konuda şöyle diyor «sadece proletarya egemen olacaktır. Ama bu egemenlik küçük köylülere başka türlü, orta köylü tabakalarına başka türlü, büyük toprak sahibine başka türlü, küçük burjuvaziye başka türlü uygulanacaktır.» (Lenin, Toplu Eserler, Cilt 28, sf. 214)

FKP'nin 22 inci kongresinde aldığı bu kararlar, Fransa proletaryasının geçmiş liderlerinden Maurice Thores'in görüşleriyle de bağdaşmamaktadır. Bugün genel sekreter olan Marchais, 1964'de, Partinin 17 inci kongresinde Tho-

(Devamı 11. Sayfada)

AVRUPA İŞÇİ HAREKETİNDEKİ FARKLILIKLAR

V. İ. LENİN

Günümüz Avrupa ve Amerika işçi hareketindeki başlıca taktik farklılıklar, gerçekte bu harekette egemen teori haline gelmiş olan Marksizm'den sapan iki büyük eğilime karşı mücadele olarak sınıflandırabilirler. Bu iki eğilim revizyonizm (oportünizm reformizm) ve anarşizm (anarko-sendikalizm, anarko-sosyalizm) dir. İşçi hareketine hakim olan Marksist teori ve Marksist taktikten sapan her iki eğilim de, çeşitli biçimler ve çeşitli renklerde bütün uygar ülkelerdeki kitlesel işçi hareketinin yarım yüzyıllık geçmişinde görülebiliyordu.

Sadece bu durum bile bu sapmaların tesadüfe, yada bireylerin yada gurupların hatalarına, hatta ulusal özellikler ve gelenekler vs.'nin etkisine atfedilemeyeceğini gösterir. Ekonomik sistemde ve bütün kapitalist ülkelerin gelişme karakterlerinde bu sapmaların durmadan ortaya çıkmasına yol açan kökleşmiş sebepler olmalıdır. Geçen yıl Hollandalı bir Marksist, Anton Pannekoek tarafından yayınlanan küçük bir kitap, *İşçi Hareketinde Taktik Farklılıklar* (Die taktischen Differenzen in der Arbeiterbewegung, Hamburg, Erdman Dubber, 1909) bu nedenlerin bilimsel olarak incelenmesinde ilginç bir çaba olarak nitlendirilebilir. Biz incelememizde, Panneoek'in vardığı, oldukça doğru olduğu bilinmesi gereken, sonuçları okuyucuya tanıtacağız.

Taktikler üzerinde farklılıkları devre devre ortaya çıkaran en önemli nedenlerden biri, işçi hareketinin büyümesidir. Eğer bu hareket hayali bir ideal kıstasıyla ölçülmez de normal kişilerin pratikteki hareketi olarak görülürse, yeni «taraftar»ların daha da büyük sayılarda saflara katılmaları ve emekçi halkın yeni kesimlerinin harekete çekilmeleri kaçınılmaz olarak, yanlarında teori ve taktik alanındaki dalgalanmaları, eski hataların tekrarını, artık eskimiş görüşler ve metodlara geçici olarak geri dönüşleri de getireceği, açıkça görülecektir. Her ülkenin işçi hareketi, saflara yeni katılanların «eğitimi» için devre devre değişen miktarlarda enerji, dikkat ve zaman sarfeder.

Dahası var, kapitalizmin gelişme hızı, değişik ülkelerde ve ulusal ekonominin değişik alanlarında farklıdır. Marksizm, işçi sınıfı ve onun ideologları tarafından, en kolay, en hızlı, tam olarak ve kalıcı şekilde büyük endüstrinin en çok geliştiği yerde hazmedilir. Geri yada gelişmesi yavaş ekonomik ilişkiler, genel olarak burjuva dünya görüşü gelenekleri ve özel olarak burjuva-demokratik dünya görüşü ile bağlarını kesinkes koparamadıkları için, Marksizmin sadece bazı yönlerini, yeni dünya görüşünün sadece bazı kısımlarını yada tek tek slogan ve talepleri kendine uyduran işçi hareketi taraftarlarının durmadan ortaya çıkmasına yol açar.

Tekrarlamak gerekirse, çelişkiler içinde ve çelişkilerden dolayı yürüyen sosyal gelişimin diyalektik tabiatı, farklılıkların bitmeyen bir kaynağıdır. Kapitalizm ilericidir çünkü eski üretim metodlarını yıkıp üretim güçlerini geliştirir, ama aynı zamanda gelişimin belli bir aşamasında üretim güçlerinn gelişimini engeller. Kapitalizm işçileri geliştirir, örgütler ve disiplin altına alır ve ezer, zulmeder, kokuşmaya, yoksulluğa, vs. yol açar. Kapitalizm kendi mezar kazıcısını yaratır, yeni sistemin unsurlarını kendi yaratır, ama aynı zamanda bir «sıçrama» olmadan bu tek unsurlar genel durumda hiçbirşeyi değiştiremez ve sermayenin hükümranlığını etkilemez. Yaşayan gerçekliğin, kapitalizm ve işçi sınıfı hareketinin yaşayan tarihinin bu çelişkilerini çevreleyebilen diyalektik materyalizmin teorisi Marksizmdir. Ancak, söylemek bile gerekmez, kitleler kitaplardan değil hayattan ders alır, ve dolayısıyla bazı kişiler yada guruplar, tek yanlı bir teoriyi, tek yanlı bir taktikler sistemini, kapitalist gelişimin bazan bir bazan diğer yönünü, bu gelişimin bazan bir bazan diğer bir «dersini» abartırlar, yükseltirler.

Marksizmi ve modern işçi hareketini anlamayan Burjuva ideologları, liberaller ve demokratlar, durmadan bir beyhude uçtan diğerine atlıyorlar. Bazan kötü fikirli kişilerin bir sınıfı diğer bir sınıfa karşı «kışkırttıklarını» iddia ederek herşeyi izah ederler--bazan da kendilerini işçilerin partisinin «barışçı bir reform partisi» olduğu fikriyle rahatlatırlar. Anarko-sendikalizm ve reformizmin her ikisi de bu burjuva dünya görüşünün ve etkilerinin doğrudan bir ürünü olarak nitelendirilmelidir. İşçi hareketinin *bir* yönü üzerinde tutunup tek yanlılığı bir teori haline getirirler, ve bu hareketin belli bir devreye, işçi sınıfı eyleminin belli koşullarına ait eğilimleri yada özelliklerinin, birbirlerini karşılıklı olarak dışladıklarını ilan ederler. Ne var ki gerçek hayat, gerçek tarih, hayatın ve doğadaki gelişmenin devamlılıktaki kesintileri olan ağır evrim ve hızlı sıçramaların her ikisini de içerdiği gibi, bu farklı eğilimleri de *içerir.*

Revizyonistler, «sıçramalar» ve işçi sınıfı hareketinin ilkede eski toplumun bütünüyle uzlaşmaz olduğu hakkındaki tüm argümanları lafebeliği olarak görürler. Reformları sosyalizmin kısmen gerçekleştirilmesi olarak görürler. Anarko-sendikalistler «küçük işleri», özellikle parlamenter platformun kullanılmasını reddederler. Pratikte, bu son taktikler «büyük günler»i beklemenin yanında büyük olayları yaratan güçleri toplama yeteneksizliğinden de gelir. Her ikisi de en önemli ve en acil şeyi engellerler, yani, işçileri büyük, güçlü ve düzenli çalışan, her şartta düzgün çalışabilen, sınıf mücadelesi ruhu içmiş, amaçlarını açıkça kavrayan ve gerçek Marksist dünya görüşüyle eğitilmiş örgütlerde birleştirmek.

Burada konudan birazcık ayrılacağız ve muhtemel yanlış anlamaları önlemek için parantez içinde, Pannekoek'in analizinde sadece Batı Avrupa tarihinden özellikle Alman ve Fransız tarihinden örnek verdiğine, Rusya'ya *hiç* atıf yapmadığına değineceğiz. Eğer bazan Rusya'dan söz ediyor gibi görünüyorsa, bu sadece Marksist taktiklerden sapmalara yol açan temel eğilimlerin, kültür, günlük hayat, tarihî ve iktisadi gelişim bakımından Rusya ve Batı arasındaki muazzam farklılıklara rağmen bizim ülkemizde de görülebilmesindendir.

Son olarak, işçi hareketine katılanlar arasındaki farklılıkların son derece önemli bir nedeni, genel olarak egemen sınıfların ve özellikle burjuvazinin taktiklerindeki değişikliklerdir. Eğer burjuvazinin taktikleri daima aynı kalsaydı, yada hiç olmazsa birbirine benzeseydi, işçi sınıfı bunlara aynı yada benzer taktiklerle cevap vermeyi çabucak öğrenirdi. Ancak, aslına bakılırsa her ülkede burjuvazi kaçınılmaz olarak iki hükmediş sistemi, çıkarları yolunda savaş ve egemenliğini sürdürmek için iki yöntem tasarlar, ve bu yöntemler bazan birbiri ardına dizilir, ve bazan çeşitli şekillerde birbiriyle çakışırlar. Bunların birincisi şiddet yöntemi işçi hareketine verilecek bütün tavizleri reddeden yöntem, eskimiş ve modası geçmiş bütün kurumları destekleme, reformları bir daha geri dönülemeyecek şekilde reddetme yöntemidir. Tutucu politikanın tabiatı budur işte, ve Batı Avrupa'da toprak sahibi sınıfların politikası olmaktan giderek çıkmakta ve daha çok genel burjuva politikasının çeşitlerinden biri olmaktadır. İkincisi ise, «liberalizm» yöntemi, siyasi haklarının gelişimine, reformlara, tavizlere vesaireye atılan adımlardır.

Burjuvazi bir yöntemden diğerine kişilerin kötü maksatları yüzünden değil tesadüfi olarak da değil, ama kendi konumunun temeldeki çelişkili tabiatı yüzünden geçer. Normal kapitalist toplum, sağlam kurulmuş bir temsilcilik sistemi, ve halk için nisbi olarak yüksek «kültürel» taleplerle belirlenmesi kaçınılmaz olan bazı siyasi haklar olmaksızın başarılı şekilde gelişemez. Belli bir asgari kültür için yapılan bu talepler kapitalist üretim tarzının, yüksek tekniği, karmaşıklığı, esnekliği, hareketliliği, dünya rekabetinin hızlı gelişimi olan kendi koşulları tarafından yaratılır. Dolayısıyla, burjuvazinin taktiklerindeki gidip gelmeler, şiddet sisteminden açık tavizler sistemine geçişler son yarım yüzyılda bütün Avrupa ülkelerinin tarihine damgasını vurmuş, çeşitli ülkeler belirli devrelerde özellikle bir yöntem yada diğerinin uygulanışını geliştirmişlerdir. Örneğin, 1860 lar ve 1870 lerde İngiltere «liberal» burjuva politikasının klasik ülkesiydi, 1870 ve 80 lerde Almanya şiddet yöntemine başvurmuştu, ve bunun gibi.

Almanyada bu yöntem yürürlükteyken, burjuva yönetiminin bu özel sisteminin tek yanlı bir yankısı, işçi hareketinde anarko sendikalizmin, yada o zamanki deyişle anarşizmin büyümesi oldu (1890) ların başında «Genç»ler (1) 1880'lerin başında Johann Most (2). 1890 da «tavizlere» doğru bir değişim meydana gelince, bu değişimin, her zaman olduğu gibi, işçi hareketi için daha da tehlikeli olduğu görüldü ve burjuva «reformizminin» aynı derecede tek yanlı bir yankısını meydana çıkardı: işçi hareketinde oportünizm. Pannekoek şöyle diyor, «Burjuvazinin liberal politikasının pozitif gerçek amacı işçileri yanılş yöne sevketmek, saflarında ayrılık yaratmak, ve işçilerin politikasını, kısır, daima kısır ve gelip geçici, sahte reformizmin kısır bir kuyruğu haline döndürmektir.»

Hiç de seyrek olmayan biçimde ,burjuvazi belli bir zaman için, Panneoek'-in doğru olarak işaret ettiği gibi «daha kurnazca» bir politika olan «liberal» politika ile amacına erişir. İşçilerin bir kısmı ve onların temsilcilerinin bir kısmı bazan bu sözde tavizlerle aldatılmaya razı olurlar. Revizyonistler sınıf mücadelesi doktrinininin «eskimiş» olduğunu ilan etmekte, yada aslında sınıf mücadelesinin reddedilmesi olan bir politika gütmeye başlamaktadırlar. Burjuva taktiklerindeki zikzaklar işçi hareketi içindeki revizyonizmi yoğunlaştırmakta ve sık sık işçi hareketi içindeki farklılıkları kesin bir kopma derecesine getirmektedirler.

Yukarda belirtilen cinsten bütün nedenler işçi hareketi ve proletarya saflarıi içinde taktikler üzerinde farklılıklara yol açar. Ama proleterya ile, köylülük de dahil olmak üzere onunla ilişkide olan küçük burjuva kesimler arasında bir Çin seddi yoktur ve olamaz da. Küçük burjuvazinin içinden bazı bireylerin, gurupların ve kesimlerin proleterya saflarına geçmesi, karşılığında proleteryanın taktiklerinde değişiklikler doğması zorunluluğuna yol açacaktır.

Çeşitli ülkelerin işçi hareketi deneyleri, somut pratik sorunların ışığında Marksist taktikleri anlamamızda bize yardımcı olur; genç ülkelerin Marksizmden sapmaların gerçek sınıf temelini daha açık olarak ayırmalarına ve bu sapmalarla daha başarılı biçimde savaşmalarına yardım eder.

Zvezda No. 1
16 Aralık 1910

---

(1) «Genç» hizip 1890 Alman Sosyal Demokrat Partisinde kurulan bir küçük burjuva yarı anarşist muhalefet gurubu. Çoğunlukla parti teorisyeni ve lideri rolünde hak iddia eden üniversite öğrencilerinden ve genç yazarlardan (adı buradan geliyor) oluşmuştu. Bu hizip Anti Sosyalist Kanun'un (1878-90) kaldırılmasından sonra değişen parti çalışma koşullarını anlayamamış, legal mücadele biçimlerini ve Sosyal Demokratların parlamentodaki çalışmalarını reddetmiş, ve partiyi oportünizmle ve küçük burjuva çıkarlarına hizmetle suçlamışlardır. 1891 ekiminde Alman sosyal partisinin Erfurt Kongresi «Genç» hizbin bazı liderlerini partiden ihraç etmiştir.

(2) Johann Most--- Alman Sosyal demokratı. 1880 de Baden Kongresinde partiden örgütü zedeleyici faaliyetlerinden dolayı atıldı. 1880 lerde anarşizm taraftarı oldu.

TİP'İN İŞÇİ SINIFI PARTİSİ

(Baştarafı 6. sayfada)

1975'de bugünkü TİP'i oluşturmuş olsaydı, gerçekten tutarlı ve gelişen, giderek arınan doğru rayına oturan bir çizginin temsilcisi olduğunu iddia edebilir ve özeleştiri getirmek zorunluluğu duymazdı. Ama şimdiki TİP yöneticileri 1961-71 döneminin günahlarını sadece Mihri Belli'ye, Aybar'a, ve «taraftarlarına» yükleyip — kendilerinin de bir zamanlar Aybarla en yakın politik beraberlik içinde olduklarını yani Aybar taraflarına dahil bulunduklarını unutarak — ve «sol sapmanın işçi sınıfının oportünist günahlarından doğduğunu» söyleyen Lenin'in sözlerini hatırlamayıp goşistlerle maceracıları da baş günahkârlar kervanına ekleyerek, üstelik şu anda kendileri dışındaki sosyalist çizgileri «geçici akımlar» ilan ederek rahatlama eğilimi içindedirler.

DİSK'İN BAŞARISI VE KENDİLİĞİNDEN GELME MÜCADELE

● Yeni TİP'in, eski TİP başarısı olarak andığı önemli noktalardan biri de DİSK'in başarılarından aslan payını çıkarmak olmuş... 1967'de parti yöneticisi sendikacılar tarafından kurulup geliştirilen DİSK'in yöneticilerinin hemen tamamının birbuçuk yıl sonra parti zrivesinde çıkan bölünmede «partiyi ehlileşmiş bir sosyal demokratik parti haline getirmek isteyen sağ sapmanın» yanında saf tuttuklarını, ancak Aybar, sendikacı grubuna 1969 Milletvekili seçimleri aday listelerinde elverişli kontenjan yerleri vermeyip daha çok doğu grubunu kayırdığı için partiden koptuklarını, aslında bu sendika bürokratlarının eski TİP yönetiminde sendikalizm-uvriyerizm bileşenini meydana getirdiğini ve nitekim bugün aynı DİSK yöneticilerinin büyük çoğunluğunun bugün yeni TİP'te ne yönetici ne de üye olduklarını, ya da başka bir sosyalist parti ile de ilişkisi bulunmadığını, yani gerçek sendikalist ekonomist kliklerinin iyice anlaşıldığını, çünkü işçi sınıfının siyasi mücadelesiyle bağlarının kalmadığını, siyasi mücadeleyi bilinmedik bir tarihe erteleyip, şimdilik CHP'yi desteklemek ve ileride «şartlar elverince» binlerce işçinin kurucu olarak katılacağı «bir yaygın «kitle partisi»nin kurulması gerektiğini söyleyerek sendikalizme ek olarak uvriyerizm ve aydın düşmanlığına devam ettiklerini söylersek, yeni TİP'in, DİSK'in başarılarından dolayı kendine pay çıkarmasının yersiz olduğu kolayca ortaya çıkar. Çünkü işçi sınıfının bir sosyalist partisinin görevi daha iyi grev ve toplu sözleşme yapmak, yani işçilerin ekonomik-mesleki yığın örgütlerini (sendikaları) güçlendirmek değil, esasen sınıf mücadelesinin kendiliğinden gelme gelişimi içinde güçlenen ekonomik-demokratik mücadeleye politik rehberlik yapmak, ekonomik mücadeleyle siyasi mücadele arasındaki bağı güçlendirmek ve siyasi mücadelenin başı çektiği politik - ekonomik - ideolojik mücadele üçlüsünü kurmaktır. Oysa DİSK'in başarısı objektif temelde, sınıf çelişkilerinin artması ve işçi sınıfının kendiliğinden gelme mücadelesinin gelişmesinin bir sonucudur. Bugün DİSK politik rehberlikten yoksundur, DİSK yöneticileri büyük ölçüde işçi hareketinin kendiliğinden gelme karakterini sürdürmek ve işçi sınıfının en ileri yığınlarını hâlâ politik rehberlikten ve mücadeleden uzak tutarak, kendiliğinden gelme (spontane) mücadelenin sürmesinde önemli rol oynamakta ve bu ileri (progresif) yığınları CHP'nin kuyruğuna bağlamaya çalışmaktadırlar. (Tıpkı 1890'lar sonunda ve 1900'ler başında Rus ekonomistlerinin işçi sınıfına ekonomik mücadele önerip, politik mücadeleyi liberal burjuvaziye bırakması gibi, bugün DİSK'e bağlı sendikalar yöneticilerinin de çoğunluğu ekonomik mücadele ile uğraşıp, politik mücadeleyi — «liberallere» — yani CHP sosyal demokrasisine bırakmışlardır)

Eski-yeni TİP ve DİSK konusunda söyleyeceğimiz şudur: DİSK'in bugünkü ekonomik-demokratik başarılarından pay çıkarmak anlamsızdır. Bugünkü sendikalizmin, ekonomizmin uvriyerizmin temellerini eski TİP yöneticileri atmıştır ve DİSK'e bağlı yüzbinlerce işçinin bugün gene DİSK yöneticileri tarafından politik mücadele dışında tutulması CHP kuyruğuna bağlanmak istenmesi işçi sınıfı politikası açısından en önemli handikaptır. TİP'te önemli sorumluluklar taşıyan bugünkü TİP yöneticileri DİSK konusunda kendilerine övünç payı çıkarmak yerine tam tersine özeleştiri yapmak durumundadırlar. Zaten DİSK'e bağlı eski ve yeni yöneticilerden pek azının bugün TİP'te veya başka bir sosyalist partide olması sözkonusu «övünç payı»nın en özlü tekzibidir. Nitekim bizzat Yürüyüş yazarları — pek isabetli bir deyimle — DİSK yöneticilerini «partilerüstü solculukla» nitelerken bu somut gerçeği kabul etmiş olmuyorlar mı?

ÖVÜNMELER, ÖVÜNMELER...

TİP'li yöneticiler ve Yürüyüş yazarları nedense övünmeye ve olgulara nalıncı keseri ile yaklaşmaya pek yatkın gözüküyorlar. Bu «beşiri zaafı» anlamak mümkün, ama bu zaafı işçi sınıfı bilimi - mücadelesi ve yöntemleriyle bağdaştırmak mümkün değil...

Yürüyüş dergisi bu övünme dozunu o kadar ileri götürüyor ki, olmayan şeyleri de var gibi göstermekten kendini alamıyor. Örneğin yukarıya yaptığımız alıntıda Yürüyüş, TİP'in «gerek» demokrasi mücadelesinin tüm ilerici güçler bakımından ortak platformunu ortaya koymasıyla, gerekse siyasal yaşamın dönemeçlerinde aldığı yerinde kararlarla ileriye dönük bir işçi sınıfı partisi kimliğinde olduğunu kanıtladığını» söylüyor.

«Demokrasi mücadelesinin tüm ilerici güçler bakımından ortak platformunun ortaya konulması» şeklindeki son derece *yuvarlak* ve *muğlak* bir ifade ile neyin kastedildiğini anlamak güç...

Eğer bu cümleyle, TİP'in demokratik güçler, hiç değilse bazı sosyalist ve demokratik örgütler arasında, demokratik güçbirliği kurulmasına öncülük ettiği ya da bu konudaki çabalara yardımcı olduğu söylenmek isteniyorsa bu iddia asılsızdır. Eski TİP, demokratik güçbirliği ve «cephe» sorununu teorik olarak da reddederdi, yeni TİP bu ideolojik hataya düşmemekle birlikte, pratikte demokratik güçbirliğinden kaçarak, eskisinden özce hiç de farklı olmayan bir tutumu sürdürmüştür... Şu halde Yürüyüş'ün söylediği «ortak platformun ortaya konulması» sözü «TİP'in de içinde olduğu bir demokratik güçbirliğinin-ortak platformun-yaratıldığı, kurulduğu şeklinde anlaşılamaz... Çünkü böyle bir vakıa yeni güçbirliği yoktur... TİP sadece demokratik mücadelenin ortak olarak yürütülmesini değil, «paralel eylemlerle» yürütülmesi gibi, güçbirliğini reddetmez gözüküp, aslında yokuşa süren bir tutum takınmış ve bunu da parti kararı olarak çıkarmıştır. (TİP Genel Başkanının TSİP Genel Başkanına gönderdiği cevabi yazı, TİP Yayınları, No: 6, Sf. 19).

Demek ki «ortak platform» pratikte somutlanmamıştır... Bunun dışında «ortak platform»un teorik ve ideolojik olarak da «konulduğuna» raslamadık.

Bu nedenle Yürüyüş, bu yuvarlak ifadesiyle eğer TİP'in demokratik güçbirliğinin kurulup, somutlanmasına çalıştığı ve bunu gerçekleştirdiğini öne sürüyorsa bu gerçek dışıdır.

TİP'in «tüm ilerici güçler bakımından demokrasi mücadelesinin ortak platformunu ortaya koyması» ve — aynı olguyu tamamlayan diğer faktör»... siyasal yaşamın dönemeçlerinde aldığı yerinde kararlar» ile birleşince — bu kararların en önemlisi 12 Ekim Seçimleridir —, ortaya TİP'in, seçimlerde CHP'yi desteklemeyi bir demokratik görev olarak görmesi kavramı çıkıyor. TİP'in güçbirliği anlayışına ve CHP konusunda izlediği sosyal demokrasi kuyrukçusu tutuma ayrı bir paragraf altında değineceğiz. Burada sadece TİP'in işçi sınıfı partisi niteliğinde olduğunu iddia eden gerekçelerden başlıcasının ya varolmadığını ya da bunları ndevrimci gerekçeler niteliğini taşımadığını göstermeye çalıştık.

ÇİZGİLER NETLEŞİYOR

(Baştarafı 4. Sayfada)

lizmin alfabesini burada tekrarlamak kadrolara saygısızlık olacak. Pek iyi bilinen bir noktadır ki, bir işçi sınıfı partisinin bağımsızlığının teminatı, onun, işçi sınıfı ideolojisine olan bağlılığı ve bundan kaynaklanan bağımsız politikasıdır. Bir işçi sınıfı partisinin bağımsızlığının aidat ile sağladığı görülmüş, duyulmuş şey değildir. Üstelik dünyada öyle pek çok işçi sınıfı örgütü veya işçi sınıfı adına hareket ettiğini ileri süren parti vardır ki, aidatlarının ve hatta gelirlerinin önemli kısmını işçilerden sağladıkları halde işçi sınıfına ihanet etmektedirler. Şayet aidat ile bağımsızlık sağlanacak olsaydı, dünyadaki sendikaların tümü hiç siyasete de ihtiyaç göstermeden işçi sınıfının bağımsızlığını sağlar, onun bağımsız politikasını yürütür, partilere de ihtiyaç kalmazdı.

TİP Genel Sekreteri, bilerek veya bilmeyerek partinin bağımsızlığı konusunda bu affedilmez tahrifatı neden yapıyor? Yazımızın daha önceki bölümlerinde de belirttiğimiz gibi, işçi sınıfının bilimini kavramamış olmaktan, en önemlisi de işçi sınıfına güvenmediği için onun bilimine de gerek duymadığından!

ÇİZGİLER NETLEŞİYOR

Bundan bir yıl kadar önce partilerin sayısı çoğalıp sosyalist birlik sorunu gündeme yeniden geldiğinde, birliğin, işçi sınıfı çalışması içinde, ideolojik birlik temelinde oluşacağını, bunun için de birlik ve ayrılık noktalarının altlarının çizilmesi gerektiğini belirtmiştik. Evet, bu noktaların altları hızla çizilmekte... ve herkes, her çizgi sosyal yerini hızla almakta...

FKP Kongre

(Baştarafı 9. Sayfada)

rez'in «Proletarya diktatörlüğü olmadan sosyalizme ulaşılamıyacağı» görüşünü savunuyordu.

FKP'nin 22 inci Kongre'de tüzüğünden proletarya diktatörlüğünü çıkarması derin yankılar uyandırdı. Demokratik Alman Cumhuriyeti ve Romanya Sosyalist Cumhuriyeti ile Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti resmi parti ve devlet yayın organları bu kararı eleştirdiler. Hatta Çekoslovakya Komünist Partisi «proletarya diktatörlüğünü reddedenlerin komünist sayılamıyacağını» belirtti.

Öte yandan Fransız, batı Avrupalı ve Amerikalı devlet adamları ve bu arada Alman Sosyal Demokrat Partisi bu kararın göstermelik olduğunu FKP'nin aslında proletarya diktatörlüğünden vazgeçmediğini ileri sürdü.

Özetlersek, bu kararın yankıları «batı» ve «doğu» dünyasında daha uzun süre devam edecektir. Fransa'daki cephe meselesini ise ne derecede etkileyeceği önümüzdeki yıllarda daha iyi anlaşılacaktır.

Bu konudaki tartışmalara ışık tutmak amacıyla yaptığımız bu bilimsel incelemelerin sonucuna göre, Marchais'in görüşleri ve FKP'nin ilgili kongre kararı, Marksizm - Leninizm doktrini ile bağdaşmamaktadır. Evrensel ilkelerden taviz ve en azından ortodoks marksizmden «sağa» doğru uzaklaşmadır.

Bu olayın tüm dünyadaki tartışmalarının ileride ne şekil alacağını yakından ve daha bilgilice inceleyebilmek için hazırladığımız bu kısa bilimsel etüd bizi bu sonuca vardırmıştır.

SOVYET EKONOMiSiNiN GELiŞiMi

Lenin'in ve Rusya işçi sınıfının yarattığı, dünyada ilk kez sömürü düzenine son veren ve bununla da yetinmeyip, yeni bir çağ açan ve o toplumu yaratan, komünist toplumun temellerini atan, uluslararası işçi sınıfının öncüsü ve önderi Sovyetler Birliği Komünist Partisi 25. kongresini topluyor.

SBKP yalnız Sovyet halkının önderi değil, bütün uluslararası işçi sınıfı hareketinin önderidir. SBKP'nin biriken deney hazineleri, tüm işçi sınıfının rehberi olarak önünde durmaktadır. SBKP teorisiyle, pratiğiyle devrimci hareketin dinamosudur. Son yıllardaki dünya çapındaki sosyalist sistemin zaferleri SBKP'nin haklı önderliğinin göstergesidir.

56 yılın başarıları, plan hedeflerine ulaşma, sosyalist toplumu oluşturma, komünist toplumun maddi-teknik temellerinin atılması insanüstü çabaları gerektirmiş, türlü zorluklardan, engellerden geçilip bugüne ulaşılmıştır. Bugün bu başarılara yeni başarılar eklenmekte ve 25. kongre yeni bir zaferin adı olmaktadır.

«Kongre Bolşoy Tiyatrosunda toplanıyordu. Moskova'da yakıt yoktu ve salon ısıtılamamıştı. Şehir içi ulaşımı işlemiyordu. Delegeler oturumlara yaya gittiler. Kongrede sergilenen ülkeyi elektriklendirme haritasını aydınlatmak için Kremlin'deki cereyanı bile kesmek gerekmişti. Başkent o vakit öylesine elektrikten yoksundu. Ve bu koşullar içinde, iktidarın en yüksek organı Sovyetler Kongresi, tüm çağdaşları hayrete düşüren cüretli ve geniş elektriklenme planını görüşüyordu.»

Yukarıda anlatılan partinin 1920 yılındaki 9. kongresinden bir görüntüydü. Savaştan yeni çıkmış, karşı-devrimle mücadelenin henüz sürdüğü o günlerde 1,5 milyon kw gücünde 30 elektrik santralının yapımı öngörülüyordu. Köylerde yanmaya başlayan «ilyiç» lambaları kısa zamanda dev trafolara dönüştü, planlamaların kat kat üstüne çıkıldı. 1965'de 507, 1970'de, 740, 1975'de 1070 milyr kw/s elektrik üretimi yapıldı. Lenin'in dehası bir kez daha kendini göstermişti ve Sovyetler Birliği elektrik üretiminde dünyada birinci sıraya çıkmıştı.

SBKP'nin 1956 yılındaki 20. kongresi, Leninist barış içinde birarada yaşama ilkesini geliştirdi. Emperyalistlerin çıkaracakları yeni bir dünya savaşının engellenebileceği kanıtlandı. 25. Kongrenin arefesinde 1975 yılında bu ilke de hayata geçirildi ve Detant oluşturuldu. Bu da sosyalist sistemin ve SBKP'nin yeni bir zaferiydi.

Şubat ayında yapılacak olan SBKP'nin 25. kongresi, 1971 yılında yapılan 24. kongrenin kararlarından ve tartışmalarından kopuk değildir. 24. kongrenin getirdiği perspektifler, 25. kongrenin somut tartışmalarını yaratacaktır. 23. ve 24. SBKP kongresinin ekonomik kalkınma için 8. ve 9. beş-yıllık planlar üzerinde direktiflerin taslakları, partili veya partisiz tüm sovyet vatandaşlarına sunuldu, ulusal çapta tartışıldı. Bugün de SBKP'nin 25. kongresinin arefesinde, SBKP Merkez Komitesinin 25. Parti Kongresine sunacağı 10. beş-yıllık plan tasarısı, herkese açık olarak incelenerek milyonlarca sovyet insanı tarafından gözden geçirildi. Sosyalist demokrasinin bir parçası olarak bizzat kitleler tarafından tartışıldı. Sadece Moskova bölgesinde yaklaşık 2,5 milyon kişinin katıldığı 42 binden fazla toplantı yapıldı.

24. kongrenin onayladığı 9. beş-yıllık planın ulaştığı sonuçlar, şaşırtıcı rakkamlarda varmış durumda.. Büyük emek ve doğal kaynaklara sahip olan Sovyetler Birliği, sosyalizmin maddi-teknik temelinin yaratılması için bu kaynaklardan

yararlandı ve bunları en iyi şekilde değerlendirerek halkın yararına kullandı. SBKP'nin 24. kongresinde, Sovyet Başbakanı A. Kosigin şunları söylemişti: «Kongremiz muazzam tarihsel anıtlar gibi kapitalist geçmişten sosyalist şimdi'ye uzanan büyük yolu çiziyor. Kongremiz, sönmeyen yıldızlar gibi insanlığın tümü için parlak geleceğe giden gerçek yolu ifade eder.» Bugün gerçekten Sovyet insanı pekçok güçlüğü yenmiş ve bu abidenin bizzat yaratıcısı olmuştur.

9. Beş-yıllık planda da görüleceği gibi, sosyalist ekonomi güvenilir artışlar sağlamaktadır. SSCB, iş veriminni daha hızlandırılmasına, iade fonunun yükseltilmesine, ürünlerin metal ve malzeme hacminin azaltılmasına, doğrudan üretime yönelik yatırımların etkinliğinin arttırılmasına büyük önem vermektedir.

9. Beş-yıllık planda sosyalist sanayinin ortalama yıllık iş verim artışı 1966-70 yıllarındaki yüzde 5,8'den yüzde 6'ya yükseldi. İş veriminin bu artışına paralel olarak ürün artış payı, 1961-65 yıllarında yüzde 62 iken 1971-75 yıllarında yüzde 74'e çıkmıştır.

Sovyet ekonomisinin 10 yılda elde ettiği büyük gelişme açıkça görülmektedir.

1965-75 yıllarında SSCB milli ekonomisinin gelişmesi şöyledir:

(1965 yıllarına ait yüzdelerle)	1965	1970	1975
Tüketimde ve birikimde kullanılan			
milli gelir	100	141	188
Temel üretim fonları	100	148	225
Sanayi ürünleri	100	150	225
Perakende mal sürümü	100	148	200
Kişi başına düşen mal gelirleri	100	133	165

(İstatistikler APN kaynaklıdır)

1975 yılında SSCB ulusal geliri 14 milyar rubleye yükseldi ve gerçek değerlerle 362 milyar rubleyi buldu.

SSCB'de Ulusal gelirin 4/5'i halkın refahı için kullanılmıştır. Ayrıca 4 bin yeni makina, donatım ve otomasyon aracı yapıldı, üç bin yeni sanayi maddelerinin seri üretimine geçildi.

Yukarda kısaca verilen istatistiklerde görüldüğü gibi, 9. beş-yıllık temel sosyo-ekonomik görevlerin yerine getirildiği ve 24. SBKP kongresinde tasarlanan tüm ekonomik ve kültürel başarılar, öngörülen rakamların çok üstüne çıkmıştır.

25. kongre, 16-17 milyon parti üyesini temsilen toplanacaktır. 25. Kongre yeni başarılara hazırlanmaktadır. SBKP 10. Beş-yıllık planın gerçekleştirilmesi, uluslararası barış, güvenlik ve işbirliğini daha ileri boyutlara ulaştırmak, dünya sosyalist sistemini,uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş savaşlarının başarıları için daha elverişli olanakları açmak için çalışacaktır.

1976-80 10. Beş-yıllık planı, Sovyet insanının sosyal gelişmesinin ve refahının daha ileri seviyelere ulaşması için ekonominin sosyalist planlama doğrultusunda istikrarlı ilerlemesini öngörmektedir.

Kısaca plan hedefleri şöyledir:

Sanayi üretiminin yüzde 35-39 artırılması... Sanayinin geliştirilmesinde özellikle teknik ilerlemenin ve toplumsal üretim entansifikasyonunun taşıyıcısı olan dallara ağırlık verilmesi planlanmaktadır.

Tarımsal üretimde yüzde 14-17'lik bir artış öngörülmektedir.

10. Beş-yıllık plan dönemi boyunca ulusal gelirin yüzde 24-28, kişi başına reel gelirin yüzde 20-22 artırılması hedeflendirilmektedir.

Emeğin üretkenliğinin sanayi kesiminde yüzde 30-34, tarımda ise yüzde 27-30 yükseltilmesi planlanmıştır.

10. Beş-yıllık plan, sosyalizmin bilimsel teknik temellerinin geliştirilmesi, halkın maddi ve kültürel hayat seviyesinin yükseltilmesi, üretimde etkinliğin ve verimin artırılması, kısacası toplumsal üretimin dinamik ve uyumlu bir gelişmesi esasından hareket etmektedir.

Önümüzdeki beşyıl, Sovyetlerin gelişmesinde, Sovyet insanına önemli görevler yüklemektedir.

Sovyet toplumu, daha önceki başarılarına yenilerini ekleme yolundadır. Yeni toplumun öncüsü Sovyetler Birliği Komünist Partisi, kurucusu ve önderi Lenin'i izleyicisi olarak insanlığın topyekûn kurtuluşunda tarihsel görevini sürdürecektir!

Sahibi: Mehmet Yücel - İ. Sorumlu Müdür: İlker Demir / Yönetim Yeri: Cağaloğlu Başmusahip Sok. Tan Apt. No: 11, İstanbul / Dizgi - Baskı: İshak Basımevi, 27 73 37 / Son baskı tarihi: 1. Mart. 1976